Гос. книжная палата УзССР 10
30 НОЯ 1982
ОПИСАНО

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг газетаси

ГАЗЕТА 1974 ЙИЛ 1 ЯНВАРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

30 НОЯБРЬ 1982 ЙИЛ, СЕШАНБА
№ 273 (2.679).
Баҳоси 3 тийин.

ТАБРИК ТЕЛЕГРАММАСИ

КПСС Марказий Комитети билан СССР Олий Совети Президиуми Югославия Социалистик Федератив Республикаси Президиуми Раиси ўртоқ Петар Стамболичга ва Югославия Коммунистлар союзи Марказий Комитети Президиумининг Раиси ўртоқ Мите Рибичичга телеграмма йўллади. Телеграммада миллий байрам — Республика куни муносабати билан Югославия Коммунистлар союзи Марказий Комитетига, ЮСФР Президиумига, Югославиянинг барча меҳнаткашларига самимий қутловлар ва социализм қурилишида, экономикани барқарорлаштириш, ЮСФР халқлари ва элатларининг қардошлиги ҳамда бирлигини мустаҳкамлаш соҳасида ЮКС XII съезди ўртага қўйган вазифаларни ҳал этишда, тинчлик ва халқаро хавфсизлик учун курашда муваффақиятларга эришув тилаги билдирилган.

Империализм агрессив доираларининг айби билан ғоят мушкуллашган ҳозирги вазиятда ядро уруши хавфининг олдини олиш мақсадида барча антиимпериалистик кучларнинг актив ҳамжиҳат бўлиб ҳаракат қилишининг аҳамияти, айниқса катта.

Биргаликда келишиб олинган принциплар ва аҳдномалар асосида КПСС билан ЮКС ўртасида, СССР билан ЮСФР ўртасидаги ҳамкорлик мамлакатларимиз халқлари манфаатлари йўлида, тинчлик ва социализм йўлида бундан буён ҳам ривожланаверишига қатъий аминмиз, дейилади телеграммада.

(ТАСС).

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети пленуми тўғрисида
ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

1982 йил 29 ноябрда Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг VIII пленуми бўлиб ўтди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидов «КПСС XXVI съезди, КПСС Марказий Комитети 1982 йил май ва ноябрь Пленумлари қарорлари асосида деҳқончилик ва чорвачиликни янада ривожлантириш соҳасида республика партия ташкилотининг вазифалари тўғрисида» доклад қилди.

Музокараларда: Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахонов, Қорақалпоғистон область партия комитетининг биринчи секретари Қ. К. Камолов, Бухоро область партия комитетининг биринчи секретари А. К. Каримов, Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик министри А. А. Уркинбоев, Хоразм область партия комитетининг биринчи секретари М. Х. Худойберганов, Томди район партия комитетининг биринчи секретари А. Е. Елемесов, Қашқадарё область партия комитетининг биринчи секретари Р. Ғ. Ғойипов, Андижон область партия комитетининг биринчи секретари С. М. Мамарасулов, В. И. Ленин номидаги Поп ишлаб чиқариш аграр-саноат бирлашмасининг бош директори А. Одилов, Самарқанд область партия комитетининг биринчи секретари Р. С. Ашуралиев, Сирдарё область партия комитетининг биринчи секретари В. А. Хайдуров, Ленин йўли район партия комитетининг биринчи секретари Р. С. Эргашев, Фарғона область партия комитетининг биринчи секретари Ҳ. У. Умаров, Жиззах область партия комитетининг биринчи секретари Т. Б. Боймиров, Ўзбекистон ССР мелиорация ва сув хўжалиги министри И. Ҳ. Жўрабеков ўртоқлар сўзга чиқдилар.

Пленум Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, республика Госплани раиси ўртоқ Қ. А. Аҳмедовнинг «1983 йилда Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат плани тўғрисида»ги, Ўзбекистон ССР молия министри ўртоқ В. Муродхўжаевнинг «Ўзбекистон ССРнинг 1983 йилги Давлат бюджети ҳақида ва 1981 йилги Ўзбекистон ССР Давлат бюджетининг ижроси тўғрисида»ги докладларини тинглади.

Докладларни муҳокама қилишда: Сурхондарё область партия комитетининг биринчи секретари А. К. Каримов, Навоий область партия комитетининг биринчи секретари В. П. Есин, халқ депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси В. О. Козимов, Наманган область партия комитетининг биринчи секретари М. К. Камолов, Тошкент экскаватор заводининг кранчиси Т. А. Гаврилова, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советининг Раиси М. Ж. Юсупов. Ўзбекистон ССР енгил саноат министри М. Ҳ. Қурбонов ўртоқлар иштирок этдилар.

Пленумда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидов якунловчи нутқ сўзлади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми муҳокама этилган масалалар юзасидан бир овоздан тегишли қарорлар қабул қилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети пленуми ташкилий масалани кўриб чиқди. Марказий Комитет пленуми Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг колхозларда қурилиш давлат-кооператив бирлашмаси «Узколхозстрой» раиси ўртоқ Э. Ашуровни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети аъзолигига кандидатликдан Марказий Комитет аъзолигига ўтказди.

Шу билан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети пленуми ўз ишини тугатди.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ VIII ПЛЕНУМИНИНГ ҚАРОРИ

КПСС XXVI СЪЕЗДИ, КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ 1982 ЙИЛ МАЙ ВА НОЯБРЬ ПЛЕНУМЛАРИ ҚАРОРЛАРИ АСОСИДА ДЕҲҚОНЧИЛИК ВА ЧОРВАЧИЛИКНИ ЯНАДА РИВОЖЛАНТИРИШ СОҲАСИДА РЕСПУБЛИКА ПАРТИЯ ТАШКИЛОТИНИНГ ВАЗИФАЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми «КПСС XXVI съезди, КПСС Марказий Комитети 1982 йил май ва ноябрь Пленумлари қарорлари асосида деҳқончилик ва чорвачиликни янада ривожлантириш соҳасида республика партия ташкилотининг вазифалари тўғрисида» КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидов докладини тинглаб ва муҳокама қилиб, шуни қайд этадики, республика коммунистлари, барча меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленуми қарорларини, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андроповнинг Пленумда сўзлаган нутқидан келиб чиқадиган хулосалар ва қоидаларни якдиллик билан астойдил маъқулладилар.

Ўртоқ Ю. В. Андроповнинг ғоят сермазмун нутқида мамлакат экономикасидаги аҳвол, муваффақиятларимиз ва камчиликларимиз объектив таҳлил этилди, ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, совет халқининг моддий фаровонлигини юксалтириш йўллари равшан ва конкрет равишда белгилаб берилди. Ўртоқ Ю. В. Андроповнинг нутқи халқ хўжалигини бошқаришни янада такомиллаштиришнинг, партия комитетлари ҳамда ташкилотларининг бутун ташкилотчилик ва сиёсий ишларини яхшилашнинг кенг программасидир.

Ишчилар синфи, колхозчилар, зиёлилар республика халқ хўжалигининг барча тармоқларида план ҳамда социалистик мажбуриятларни бажариш борасидаги зарбдор ишлари билан КПССнинг ички ва ташқи сиёсатини, унинг ленинчи Марказий Комитети тинимсиз фаолиятини қизғин маъқуллаётганликларини изҳор этмоқдалар.

Ўзбекистоннинг меҳнат коллективлари партия қарорларига амал қилиб, ўн биринчи беш йиллик иккинчи йилини муваффақиятли адо этмоқдалар. Саноат, транспорт, алоқа корхоналари, қурилиш ташкилотлари, фан ва маданият муассасалари бир маромда ишламоқда.

Қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари катта муваффақиятларга эришдилар. Республика пахтакорлари шу йилнинг мислсиз оғир иқлим шароитларида оммавий меҳнат қаҳрамонлигини намойиш этдилар ва Ватанга олти миллион тонна пахта бердилар. Давлатга дон, каноп, сабзавот, картошка, полиз маҳсулотлари, мева, узум, қоракўл ва жун сотиш планлари ошириб бажарилди. Давлатга бир миллион тоннадан кўпроқ дон, 3,3 миллион тоннадан зиёд мева-сабзавот маҳсулотлари сотилди. Чорвадорлар гўшт, сут, тухум тайёрлашни анча кўпайтиришга эришдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети пленуми эришилган ютуқларга ижобий баҳо бериш билан бир вақтда ҳал этилмаган масалалар халқ хўжалиги бир қанча тармоқларини янада жадал ривожлантиришга ҳалақит бермоқда, деб ҳисоблайди. Айрим саноат корхоналари ишлаб чиқариш ҳажмини ва меҳнат унумдорлигини ўстириш суръатлари юзасидан планларни бажармаяптилар, техника ва технологияни сусткашлик билан янгиламоқдалар. Капитал қурилишда қолоқликка йўл қўйилмоқда, транспорт ишида, аҳолига хизмат қилувчи корхоналар ва ташкилотлар ишида камчиликлар мавжуд.

Кўпгина колхоз ва совхозларда деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулдорлиги паст даражада, ер, сув, моддий-техника ва меҳнат ресурсларидан етарлича яхши фойдаланилмаяпти.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети пленуми қарор қилади:

1. КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленумининг «1983 йилда СССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат плани ва СССРнинг Давлат бюджети лойиҳалари тўғрисида»ги қарори, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андропов нутқида баён этилган қоидалар ва хулосалар тўла-тўкис ва батамом маъқуллансин ҳамда амал қилиш ва ижро этиш учун қабул қилинсин.

Мана шу ғоят муҳим сиёсий ҳужжатлар шу йилги топшириқларни муваффақиятли адо этиш, 1983 йилги планларни ва умуман беш йилликни тўла ҳамда ошириб бажариш учун курашда республика партия, совет, хўжалик органлари, касаба союз ҳамда комсомол ташкилотлари, барча меҳнат коллективлари амалий фаолиятининг программаси деб ҳисоблансин.

Область, шаҳар ва район партия комитетлари, партия ташкилотлари, совет, касаба союз ва комсомол органлари, министрлик ва идоралар КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленуми қарорларидан, ўртоқ Ю. В. Андропов нутқидан, ушбу пленум қарорларидан ва ўртоқ Ш. Р. Рашидовнинг шу пленумдаги докладидан келиб чиқадиган вазифаларни амалга ошириш борасида ташкилотчилик ва оммавий-сиёсий ишларни авж олдириб юборсинлар.

2. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми партия, совет, хўжалик, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг, меҳнат коллективларининг эътиборини партия XXVI съезди ўртага қўйган ғоят муҳим вазифаларни ҳал этишга — ижтимоий ишлаб чиқаришни интенсивлашни кучайтиришга ва унинг самарадорлигини оширишга бутун куч-ғайратни сарфлаш зарурлигига жалб қилади. Шу мақсадда корхоналарнинг хўжалик фаолиятини яхшилаш учун мавжуд имкониятлардан мумкин қадар кўпроқ фойдаланилсин, фан-техника тараққиёти ютуқларини жорий этиш жадаллаштирилсин. Халқ хўжалигининг барча бўғинларида меҳнат унумдорлигини ўстиришга, маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва унинг сифатини оширишга эришилсин. Ноишлаб чиқариш чиқимларига ва нобудгарчиликларга қатъиян барҳам бериш, ёқилғи, хом ашё, металл, бошқа материаллар, молиявий ҳамда бошқа ресурслар сарфлаш нормаларига риоя этилишига эришилсин. Халқ хўжалигининг барча тармоқларида капитал қурилишнинг анча яхшиланишига эришиш, янги қувватлар ўз вақтида ишга туширилиши ва ўзлаштирилишини таъминлаш, куч ва маблағларни ишга тушириладиган объектларга жамлаш, планлаштиришни ҳамда экономикани бошқаришни бутун чоралар билан яхшилаш, хўжалик юритиш услуби ва методларини сабот билан такомиллаштириш керак.

3. Пленум область, шаҳар ва район партия комитетлари, совет ва қишлоқ хўжалик органлари, касаба союз ва комсомол ташкилотлари зиммасига КПСС Марказий Комитети 1982 йил май Пленуми қарорларини бажаришга, Озиқ-овқат программасини амалга оширишга, республика аҳолисининг моддий ва маданий даражасини янада юксалтиришга биринчи даражали эътибор бериш мажбуриятини юклайди.

Қишлоқ партия ташкилотларининг, колхоз ва совхозлар раҳбарлари ҳамда мутахассисларининг, қишлоқ хўжалиги барча меҳнаткашларининг эътибори деҳқончилик ва чорвачилик маданиятини оширишга, ер, сув, моддий-техника ва меҳнат ресурсларидан яхшироқ фойдаланишга, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини янада юксалтириш вазифаларини ҳал этишга улар қўшадиган ҳиссани кўпайтиришга қаратилиши зарур.

Пахтачиликни интенсивлаш, ирригация ва ерларни мелиорациялашни, химиялаш ва комплекс механизациялашни ривожлантириш, механизациялаштирилган илғор технологияни ҳамма жойда жорий этиш асосида пахтачиликни бутун чоралар билан юксалтириш ҳамон республика қишлоқ хўжалигидаги асосий вазифа бўлиб қолмоқда. Камида олти миллион тонна юқори сифатли пахта етиштириш норма бўлиб қолиши лозим.

Даставвал маккажўхори ва шоли экилган майдонларни кенгайтириш ҳамда уларнинг маҳсулдорлигини ошириш, шунингдек суғориладиган ерлар ва лалми ерларда бошоқли экинлар етиштиришга эътиборни кучайтириш ҳисобига дон етиштиришни бутун чоралар билан кўпайтириш область ва район партия комитетларининг, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг, колхозлар, совхозлар ҳамда бошқа қишлоқ хўжалик корхоналари ва ташкилотларининг энг муҳим вазифаси деб ҳисоблансин. Ўзбекистон Компартияси XX съездининг 1985 йилда дон етиштиришни 5 миллион тоннага етказиш тўғрисидаги қарорларига мувофиқ қишлоқ меҳнаткашларининг куч-ғайратлари 1983 йилда 3.8 миллион тонна дон етиштиришни таъминлашга қаратилсин.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети пленуми партия, совет, қишлоқ хўжалик органларининг эътиборини мева-сабзавот маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш учун республикада мавжуд катта-катта имкониятлардан янада тўлароқ фойдаланиш зарурлигига жалб этади. Картошка етиштиришни ривожлантиришга алоҳида эътибор жалб қилинсин, 1983 йилда картошканинг ялпи ҳосили 500 минг тоннага, беш йилликнинг охирида эса бир миллион тоннагача етказилсин. Узумнинг хўраки ва кишмишбоп навлари, кишмиш ва қоқи етиштириш кўпайтирилсин.

Чорвачиликни жадал ривожлантириш, ем-хашак базасини мустаҳкамлаш, гўшт, сут, тухум етиштиришни ошириш, чорва ва паррандаларни кўпайтириш ҳамда уларнинг маҳсулдорлигини ўстириш масалалари партия, совет ва хўжалик органларининг, колхоз ва совхозларнинг диққат марказида туриши керак. Подани урчитиб кўпайтириш соҳасидаги ишлар яхшилансин, чорвачиликда наслчилик иши даражаси анча оширилсин. Саноат корхоналарида, қурилиш ташкилотларида ва бошқа ташкилотларда ёрдамчи хўжаликларни ташкил этиш борасидаги ишларни бутун чоралар билан активлаштириш, шахсий ёрдамчи хўжаликларда чорвачиликни ривожлантиришда аҳолига кўпроқ ёрдам бериш зарур.

4. Пленум чорвачиликни янада интенсив ривожлантириш, гўшт етиштиришни беш йиллик охирига бориб 10 минг тоннага етказиш ва ундан ҳам ошириш мажбуриятини қабул қилган Оҳангарон, Калинин, Чиноз, Ленин, Қўрғонтепа, Андижон, Пахтаобод, Хўжаобод, Бахмал, Фориш, Конимех, Косон, Деҳқонобод, Шаҳрисабз, Косонсой, Уйчи, Самарқанд, Жомбой, Каттақўрғон, Советобод, Сариосиё, Денов, Беруний, Бўзатов районларининг ташаббусини қизғин маъқуллайди. Область ва район партия комитетлари мазкур районларнинг тажрибасини ўргансинлар, ана шу қимматли ташаббусни қўллаб-қувватлаш юзасидан чорвадорлар ўртасида кенг ташкилотчилик ишларини ўтказсинлар.

5. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети пленуми партия ташкилотлари зиммасига экономикага раҳбарлик борасидаги иш услуби ва методларини сабот билан такомиллаштириш, давлат интизоми, меҳнат ва ижрочилик интизомини мустаҳкамлаш, ишда уюшқоқлик ва омилкорликни ошириш, социалистик мусобақани кенг авж олдириш, иқтисодий ривожланишнинг интенсив омилларидан, мавжуд резервларидан тўлароқ фойдаланиш, ҳамма турдаги ресурсларни тежаб-тергаш, сифат кўрсаткичларини яхшилаш, энг кам чиқим қилиб, энг юқори пировард натижаларга қунт ва собитқадамлик билан эришиш мажбуриятини юклайди.

Фан, техника ютуқлари ва илғорлар тажрибаси ишлаб чиқаришга зўр ғайрат билан жорий этилсин. Қабул қилинган қарорларнинг бажарилиши устидан қатъий контроллик таъминлансин. Коллективларнинг ишлаб чиқариш ва жамоат ҳаётида коммунистларнинг авангардлик роли оширилсин.

6. КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленуми якунлари ҳамда Пленум қарорларидан, ўртоқ Ю. В. Андропов нутқида баён этилган қоидалар ва хулосалардан келиб чиқадиган вазифалар область, шаҳар ва район партия комитетлари активларининг йиғилишларида ва пленумларида, бошланғич партия ташкилотлари ҳамда меҳнат коллективларининг йиғилишларида муҳокама қилинсин. Бу муҳокамалар планлар ва мажбуриятларнинг бажарилишини чуқур таҳлил қилиш материаллари асосида ишчан, конкрет равишда ўтиши керак. Муҳокама якунлари юзасидан кўрсатиб ўтилган камчиликларни бартараф этиш йўллари белгилансин.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети пленуми партия ленинчи Марказий Комитетига, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросига ваъда бериб айтадики, республика партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, хўжалик органлари, ишчилари ва колхозчилари, мутахассислари ва олимлари, барча меҳнаткашлари партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитети 1982 йил май ва ноябрь Пленумларининг қарорларини муваффақиятли равишда амалга ошириш учун ўзларининг бутун куч ва билимларини, ғайрат-шижоат ва маҳоратларини сарфлайдилар, СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига қабул қилинган юксак мажбуриятларни муваффақиятли бажарадилар, 1983 йил ва умуман беш йиллик топшириқлари адо этилишини таъминлайдилар.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ VIII ПЛЕНУМИНИНГ ҚАРОРИ

1983 ЙИЛДА ЎЗБЕКИСТОН ССРНИ ИҚТИСОДИЙ ВА СОЦИАЛ РИВОЖЛАНТИРИШ ДАВЛАТ ПЛАНИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ССРНИНГ ДАВЛАТ БЮДЖЕТИ ЛОЙИҲАЛАРИ ТЎҒРИСИДА

1983 йилда Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат плани ва Ўзбекистон ССРнинг Давлат бюджети лойиҳалари асосан маъқуллансин.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советига мазкур лойиҳаларни Ўзбекистон ССР Олий Советининг навбатдаги сессияси муҳокамасига киритиш топширилсин.

УЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ОЛТИНЧИ СЕССИЯСИНИНГ ОЧИЛИШИ ТЎҒРИСИДА

Ўнинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг олтинчи сессияси бугун 30 ноябрь соат 10 да Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Мажлислар залида очилади.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутатлари бугун соат 9 дан бошлаб Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Мажлислар залида рўйхатга олинади.

УЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ОҚСОҚОЛЛАР КЕНГАШИНИНГ МАЖЛИСИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Оқсоқоллар кенгашининг мажлиси бугун 30 ноябрда соат 9 дан 30 минут ўтганда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Мажлислар залида бўлади.

ДОИМИЙ КОМИССИЯНИНГ МАЖЛИСИ

29 ноябрь куни Ўзбекистон ССР Олий Совети қонун лойиҳалари доимий комиссиясининг мажлиси бўлди. Депутатлар КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май Пленуми қарорлари асосида Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат саноати министрлиги корхоналари ва ташкилотларида социалистик мулкнинг қандай сақланаётганлигини ва моддий бойликларнинг нобуд бўлишига қарши курашнинг аҳволини муҳокама қилдилар. (ЎзТАГ).

КПСС ДЕЛЕГАЦИЯСИ ЯХДРда

АДАН. КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари Л. И. Греков (делегация раҳбари) ва КПСС Пермь область комитетининг секретари В. А. Петровдан иборат составда Яман Социалистик партияси Марказий Комитетининг таклифига биноан Яман Халқ Демократик Республикасида меҳмон бўлиб турган КПСС делегациясини Яман Социалистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси Абдуғани Абдулқодир қабул қилди. Делегация ЯХДР миллий мустақиллигининг 15 йиллиги байрамида қатнашмоқда.

Адан ахборот агентлиги учрашув тўғрисида хабар бериб, унда иккала партия ўртасидаги муносабатлар ва шу муносабатларни янада ривожлантириш йўллари ҳақида, сиёсий вазият тўғрисида ва иккала томонни қизиқтирувчи бошқа проблемалар ҳақида фикрлашиб олинганини уқтиради.

* * *

АДАН. Яман Социалистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари Али Носир Муҳаммад бу ерга келган КПСС делегациясининг раҳбари КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари Л. И. Грековни қабул қилди. Суҳбат чоғида, деб хабар беради Адан ахборот агентлиги, А. Н. Муҳаммад Демократик Яман билан Совет Иттифоқи ўртасида интернационал бирдамлик принципларига асосланган дўстлик ва ҳамкорлик муносабатларига юксак баҳо берди.

(ТАСС, 29 ноябрь).

САМИМИЙ ҚУТЛОВЛАР

Ўртоқ Н. А. Тихонов Югославия Социалистик Федератив Республикаси Иттифоқ ижроия вечеси раиси ўртоқ Милке Планинцга телеграмма йўллади. Телеграммада Югославия Социалистик Федератив Республикаси миллий байрами — Республика куни муносабати билан СССР Министрлар Совети номидан ва шахсан ўз номидан самимий қутловлар билдирилган.

Дўст Югославия меҳнаткашларига социализм қурилишининг муҳим вазифаларини муваффақиятли равишда ҳал этишини тилайман.

Телеграммада ҳар томонлама ўзаро манфаатли Совет — Югославия ҳамкорлиги икки мамлакат халқлари манфаатлари йўлида, тинчлик ва тараққиёт иши манфаатлари йўлида бундан буён ҳам ривожланиб, мустаҳкамланаверади, деб изҳор этилган.

(ТАСС).

ТИНМАЙ ОЛҒА БОРИБ, КЎПРОҚ НАТИЖАГА ЭРИШАЙЛИК

КПСС XXVI СЪЕЗДИ, КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ 1982 ЙИЛ МАЙ ВА НОЯБРЬ ПЛЕНУМЛАРИ ҚАРОРЛАРИ АСОСИДА ДЕҲҚОНЧИЛИК ВА ЧОРВАЧИЛИКНИ ЯНАДА РИВОЖЛАНТИРИШ СОҲАСИДА РЕСПУБЛИКА ПАРТИЯ ТАШКИЛОТИНИНГ ВАЗИФАЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Ўртоқ Ш. Р. РАШИДОВ доклади

Ўртоқлар!

Ҳозир мамлакатнинг бутун ижтимоий-сиёсий ҳаёти КПСС XXVI съезди тарихий қарорларини амалга ошириш белгиси остида ўтмоқда. Совет кишилари Ленин партияси раҳбарлигида ўз олдиларида турган мураккаб вазифаларни бажаришга, халқ хўжалигининг самарадорлигини янада оширишни, мамлакатни Ленин йўлидан коммунизм сари муттасил олға силжитишни таъминлашга аҳд қилганлар.

КПСС Марказий Комитетининг яқинда бўлиб ўтган Пленуми ва СССР Олий Советининг VII сессияси буни янги куч билан тасдиқлади.

Ноябрь Пленуми 1983 йилда СССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат плани ҳамда Давлат бюджети лойиҳалари тўғрисидаги масалаларни муҳокама қилди.

Марказий Комитет Пленуми КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг «Леонид Ильич Брежнев хотирасини абадийлаштириш ҳақида»ги қарорини маъқуллади.

СССР Олий Совети «1983 йилда СССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат плани тўғрисида»ги қонунни ва «СССРнинг 1983 йилги Давлат бюджети тўғрисида»ги қонунни қабул қилди.

Пленумда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андропов катта, ёрқин нутқ сўзлади. Унинг нутқида партия ички ва ташқи сиёсатининг давомийлиги уқтириб ўтилди, беш йилликнинг навбатдаги йили плани ва бюджети таърифлаб берилди, совет экономикасининг ҳозирги ҳолати атрофлича таҳлил этилди, муваффақиятларимиз ва камчиликларимиз принципиал баҳоланди, халқ хўжалиги олдида турган актуал вазифалар белгиланди, шу вазифаларни бажариш йўллари ва воситалари кўрсатилди.

Ўртоқ Ю. В. Андропов нутқи партия ташкилотларининг диққат-эътиборини ишлаб чиқаришни интенсивлашни жадаллаштириш ва иш сифатини ошириш, капитал қурилишни анча яхшилаш, халқ хўжалигини планлаштириш ва бошқаришни такомиллаштириш, иқтисодий тежашни кучайтириш, меҳнат ва ижрочилик интизомини мустаҳкамлаш зарурлигига қаратади.

Барча совет кишилари каби Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам партиянинг халқ фаровонлиги тўғрисидаги ғамхўрлигига фидокорона меҳнат билан жавоб бермоқдалар. Улар ноябрь Пленумининг ва СССР Олий Совети сессиясининг қарорларини, КПСС билан Совет давлатининг ички ва ташқи сиёсатини астойдил қўллаб-қувватлайдилар, ўртоқ Юрий Владимирович Андроповни КПСС Марказий Комитети Бош секретарлигига сайланганлиги билан чин кўнгилдан табриклайдилар.

Меҳнаткашлар Пленум қарорларини КПСС Марказий Комитети, унинг Сиёсий бюроси Ватанимизнинг иқтисодий ва мудофаа қудратини мустаҳкамлаш, совет халқининг фаровонлигини ошириш соҳасидаги изчил фаолиятининг далили деб билмоқдалар.

КПСС Марказий Комитетининг ноябрь Пленуми партия ва совет ташкилотлари, касаба союз ва комсомол органлари, министрликлар ва идоралар олдига бутун диққат-эътиборни шу йилги топшириқларни муваффақиятли туғаллашга, 1983 йил планини ва умуман беш йилликни тўла ҳамда ошириб бажаришга қаратишдан иборат конкрет вазифани қўйди.

Пленум деҳқончилик ва чорвачиликни янада юксалтиришга оид туб тадбирларни амалга ошириш зарурлигига партия, совет, хўжалик органларининг, олимларнинг, колхоз ва совхозлар раҳбарлари ҳамда мутахассисларининг эътиборини яна бир бор жалб этди.

Ўртоқ Ю. В. Андропов Пленумда сўзлаган нутқида Озиқ-овқат программасини амалга ошириш, озиқ-овқат маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш билан боғлиқ бўлган тадбирлар планларимизда асосий ўринни олиб турганини уқтириб ўтди. Бу бениҳоя муҳим иқтисодий ва социал масаладир.

Ушбу пленумимиз республика партия ташкилотининг партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май ва ноябрь Пленумлари қарорлари асосида деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни янада кўпайтириш соҳасида республика партия ташкилотининг вазифаларини атрофлича муҳокама қилиши лозим.

Ўртоқлар! Республика меҳнаткашлари партия режаларини турмушга татбиқ эта бориб, беш йилликнинг иккинчи йилини муваффақиятли туғалламоқдалар, юксак социалистик мажбуриятларни бажармоқдалар.

Саноат ўн бир ойлик планни муддатидан илгари бажарди. Қўшимча равишда 300 миллион сўмликдан кўпроқ маҳсулот, шу жумладан 270 миллион сўмлик халқ истеъмоли моллари реализация қилинди. Шу молларни ишлаб чиқаришни ўстириш суръатлари 7,2 процентни ташкил этди.

Қурилиш ташкилотлари, транспорт ва алоқа корхоналарининг, фан ва маданият муассасаларининг коллективлари белгиланган топшириқларни муваффақиятли уддаламоқдалар.

Қишлоқ меҳнатчилари ваъдага вафодорликни ва беқиёс маҳоратни намойиш этдилар. Бу эса амалдаги чин ватанпарварлик, интернационализм эканини яхши биласизлар. Деҳқонлар мисли кўрилмаган қийин иқлим шароитларида қишлоқ хўжалик экинларидан яхши ҳосил етиштирдилар. Давлатга пахта ва дон, каноп ва сабзавот, картошка ва полиз маҳсулотлари, мева ва узум, пилла, қоракўл тери ва жун сотиш планлари ошириб бажарилди. Гўшт, сут ва тухум тайёрлаш планлари ниҳоясига етказилмоқда. Ҳамма турдаги маҳсулотларни умумиттифоқ фондига етказиб бериш мажбуриятлари шараф билан бажарилди.

Давлатга 1 миллион тоннадан зиёд дон, уч миллион тоннадан ортиқ мева-сабзавот маҳсулотлари сотилди. Мамлакатнинг саноат марказларига бир миллион тоннадан кўпроқ мева-сабзавот юборилди.

Леонид Ильич Брежнев республика колхозчиларини, совхозларининг ишчиларини, механизаторларини, қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалиги мутахассисларини, тайёрлаш, транспорт ва қайта ишлаш органларининг ходимларини, барча меҳнаткашларини меҳнатдаги шу катта ғалаба билан самимий ва чин кўнгилдан табриклади.

Пахтакорларнинг меҳнати алоҳида таҳсинга лойиқдир. 1982 йил ҳосили учун бўлган кураш деҳқончилик тарихига донгдор пахтакорларимиз қаҳрамонлиги, меҳнат шуҳрати ва жасорати рамзи бўлиб киради.

Бу бениҳоя қийинчилик билан эришилган ғалабага табиат инжиқликлари билан қаттиқ, фидокорона курашда замин яратилди. Кўкламда, чигит экиш кунларида одатдан ташқари иссиқ бўлиб, тупроқнинг устки қатлами тез қуриб қолди, чигитни ундириб олиш учун суғориш талаб этилди, бу эса унинг униб чиқишини кечиктирди ва анчагина ерларда пахта кеч пишиб етилишига олиб келди. Довулли шамоллар, жала ёмғирлар ва дўл уриши, сувнинг ҳаддан ташқари тақчил бўлиши, ёзги гармселлар, кузги қор ва тинимсиз ёмғир ёғиши ҳосилга катта зарар етказди.

Ҳамма пахтазорлар бундан зарар кўрди, қайта экиш июнгача давом этди. Катта-катта майдонлардаги ғўза сувсизликдан ковжираб қолди, ҳосил тугунчалари кўплаб тўкилиб кетди.

Табиат бамисоли пахтакорларнинг матонатини синамоқчи бўлди. Ҳосил терими айниқса қийин шароитларда ўтди. Қор ва ёмғирлар, совуқ ва шамоллар пахтакорлар йўлига тўғаноқ солди. Машиналар ишлайдиган кунлар жуда оз бўлди. Мана шуларнинг ҳаммасига қарамай, пахтакорлар бардам турдилар, табиий офатларга сабот, қаҳрамонона меҳнат ва юксак маҳоратни қарама-қарши қўйдилар. Улар партия билан давлатнинг ёрдамига таяниб бардош бердилар ва ниҳоят ғалаба қозондилар.

Бугун биз ўз бурчимизни бажарганлигимиздан фахрланиб партияга, бутун совет халқига ифтихор ва қувонч билан: Ўзбекистоннинг олти миллион тонна пахтаси тайёр! — деб маълум қиламиз.

Беш йилликнинг иккинчи йили ҳосили учун умумхалқ курашига Қорақалпоғистон АССР республиканинг ҳамма областлари, районлари, колхозлари ва совхозлари муносиб ҳисса қўшдилар.

Ўтган йилларда бўлганидек, бу йил ҳам Тошкент областининг меҳнаткашлари план ва социалистик мажбуриятларни биринчи бўлиб бажардилар. Тошкент пахтакорларининг тажрибаси механизациялашган технологияни жорий этиш, ҳамма дала ишларида агротехникага риоя этиш ва шу ишларнинг пухта ташкил қилиш ҳар қандай об-ҳаво шароитида ҳам мўл ва эрта ҳосил олиш имконини беришини яна бир карра кўрсатди. Ҳатто бу йилги мислсиз қийин шароитда ҳам тошкентликлар пахта тайёрлаш давлат плани бажарилганлиги тўғрисида 15 октябрда рапорт бердилар.

Куз инжиқликларига қарамай, бу йил ҳам машиналар ҳосил теримида ҳал қилувчи роль ўйнади. Механизаторлар очиқ келган куннинг ҳар бир соатидан фойдаланиб, техникани омилкорлик билан ишлатиб, уч миллион тоннадан кўпроқ пахта териб бердилар. Пахтакорлар қўл теримида чинакам қаҳрамонлик кўрсатдилар. Ёмғир ва қор ёғиб турганида ҳам, ҳар қандай об-ҳавода ҳам ҳосил учун кураш бирон кун тўхтагани йўқ.

Шаҳарнинг ва район марказларининг меҳнаткашлари, студентлар ва ўқувчилар бебаҳо ёрдам бердилар. Улар Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг даъватига биноан, қалб амрига қулоқ солиб, ҳосил терими пахтакорлар билан биргаликда илҳом билан меҳнат қилдилар.

Азиз ўртоқлар, 1982 йил ҳосилининг ижодкорлари — колхозчиларга, совхозларнинг ишчиларига, механизаторларга, қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалиги мутахассисларига, авиаторларга, тайёрлов органларининг, транспорт ва қайта ишлаш корхоналарининг ходимларига Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети номидан, сизларнинг номингиздан чуқур миннатдорчилик изҳор этишга ижозат бергайсизлар.

Қийин дамларда республика деҳқонларига ёрдамга келган барча кишиларга — ажойиб шаҳарликларимизга — ишчиларга ва хизматчиларга, студентлар ва ўқувчиларга чин кўнгилдан раҳмат.

Жуда қийин йил шароитида рекорд ҳосилга эришган донгдор пахтачилик миришкорларига сидқидилдан ташаккур изҳор этамиз. 19 та районнинг меҳнатчилари гектар бошига қирқ центнердан ошириб, Гурлан, Хонқа ва Ғиждувон районларининг деҳқонлари эса 45 центнердан зиёд ҳосил кўтардилар.

Деҳқонларимизнинг ютуқлари шак-шубҳасиз ва яққол кўриниб турибди, уларнинг меҳнати чуқур ҳурмат ва таҳсинга лойиқдир. Бундан буён ҳам олға бориб, янги марраларни эгаллаш учун яхши замин яратилди.

Бизда пахтачиликни ривожлантиришнинг битта йўли бор, у ҳам бўлса фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, комплекс механизацияни янада ривожлантириш ва агротехникани такомиллаштириш асосида тармоқни изчиллик билан интенсивлашдан, ҳосилдорликни оширишдан иборат. Мўл ва эрта ҳосил етиштиришга эришишдан иборат.

Шу мақсадда вужудга келган навларнинг структурасини қайта кўриб чиқиш, эртапишар ўртача толали ва ингичка толали навларни кенг қўллаш лозим.

Ҳамма жойда илғор механизациялашган технологияни жорий қилиш эрта ҳосил олиш учун жуда муҳим аҳамиятга эгадир. Бу технология кўпгина районларда ва хўжаликларда қўлланилмоқда ва ҳамма жойда жуда яхши натижалар бермоқда, ҳар қандай об-ҳаво шароитида ҳам ҳосилнинг эрта пишишини таъминламоқда. Шу билан бирга у юксак технология интизомига риоя этишни, ҳамма агротехника тадбирларини тез муддатларда, қисқартирилган цикллар асосида бажаришни талаб қилади.

Бошқача қилиб айтганда бу технология фақат моҳирона қўлларда, унга ишонувчи, унинг афзалликларини равшан кўриб турувчи кишиларнинг қўлида ўз фазилатларини намоён этади.

Мисол келтираман. Шу технологияни жорий этиш туфайли Бўка районининг пахтакорлари пахта тайёрлаш планини 17 иш кунида, ёғин-сочин бошланмасдан аввал — 2 октябрда бажариб бўлдилар, ҳосилнинг 87 процентини машинада териб олдилар. Жами пахта асосан биринчи навларга қабул қилинди.

Бу район 79 минг тонна «оқ олтин» етиштириб гектар бошига ўртача ҳисобда 36,5 центнер пахта териб олди ва планни 118 процент бажарди. Бўкаликлар чигит экишни эрта муддатларда, 7 кун ичида туғалладилар, аниқ сеялкаларда туксиз чигитларни экдилар, бу уруғликнинг асосий қисми стимулятор билан дориланди. Шу туфайли улар ернинг табиий намида чигитни эрта ва дуркун ундириб олишга, пахтанинг эрта пишиб етилишини таъминлашга муваффақ бўлдилар. Улар ғўза баргини 5 сентябрда тўктирдилар, сентябрь ойининг ўрталарида ҳосилни ёппасига машинада териб ола бошладилар. Кўпчилик хўжаликларда бригада пудрати жорий этилди. Ҳамма хўжаликларимиздаги иш мана шундай аҳиллик билан аниқ йўлга қўйилиши лозим.

Ленин йўли районида шу технологиядан моҳирона фойдаланишнинг катта тажрибаси тўпланган, бу йил район пахтакорлари гектар бошига 45 центнер ингичка толали пахта ҳосили олдилар.

Вилтга қарши курашишни кучайтириш, ихтиёримиздаги имкониятлардан янада кенг фойдаланиш жуда катта аҳамиятга молик вазифадир. Пахта-беда алмашлаб экиш билан бир қаторда маккажўхори, донли экинлар, бир йиллик ва оралиқ озуқабоп экинлар, сабзавот ва бошқа экинларни дадил алмашлаб экавериш керак.

Минерал ўғитлардан яхшироқ фойдаланиш зарурлиги ҳақида неча марталаб гапирилди. Бу ишдаги камчиликлар қатъиян тугатилиши лозим. Тупроқ ҳосилдорлигини оширишни минерал ўғит билангина таъминлаб бўлмайди. Минерал ўғит билан органик ўғит тўғри қўшиб ишлатилган тақдирдагина ернинг юксак самара беришига умид қилиш мумкин.

Маҳсулот етиштириш чиқимларини камайтириш проблемаси, моддий манфаатдорлик асосида ҳосилдорликни ошириш учун кураш ҳам муҳимдир. Кўп хўжаликларнинг тажрибаси шундан далолат берадики, бригада ва звеноларни бригада пудратига — пировард натижаларга қараб, яъни ҳосил учун ҳақ тўланадиган нарядсиз система асосида меҳнатни ташкил қилишга ўтказиш пахтачиликда ва деҳқончиликнинг бошқа тармоқларида юксак самара беради. Ҳозир республикада 14 мингта бригада ва 12 мингта звено шу система асосида ишламоқда.

Бу бригадаларда эгасизлик тугатилган, ҳосилдорлик ва меҳнат унумдорлиги юқори, маҳсулот таннархи паст. Одатда улар четдан ишчи кучи жалб этмай ҳосилни эрта териб оладилар. Пахтакор районидаги Ульянов номли совхоздан Холбуви Рустамова, Қумқўрғон районидаги «Қизил Октябрь» колхозидан Ҳасан Мухторов, Бўка районидаги Ленин номли колхоздан Адолат Рўзматова бошлиқ бригадалар ва бошқа кўпгина бригадалар юксак пировард натижани гарантиялайдиган мана шундай иш намунасини кўрсатмоқдалар.

Область ва район партия комитетлари ишлаб чиқаришни ташкил этиш, пахтачилик ва бошқа тармоқларнинг самарадорлигини ошириш масалалари билан чуқурроқ шуғулланишлари, меҳнатни ташкил этишнинг илғор формаларини кенг жорий этишлари лозим.

Пахта сифатини ошириш жуда катта аҳамиятга эгадир. Бу иш пахта тозалаш саноатининг қувватларини кенгайтириш билан бевосита боғланган. Янги пахта тозалаш заводлари, қуритиш-тозалаш цехлари, пахта, тола ва чигит омборлари қуриш ҳамда мавжудларини реконструкция қилишга кўпроқ эътибор бериш, бу ишларни қаттиқ контроллик остига олиш зарур. Шу билан бирга мавжуд қувватлардан яхшироқ фойдаланиш, заводларнинг ва қуритиш-тозалаш цехларининг унумдорлигини кўтариш, жами пахтани 5—6 ой ичида қайта ишлашни таъминлаш лозим.

Ҳозирги пайтгача бўлиб келганидек, пастроқ навли пахтани узоқ вақт сақлаб турилгандан кейин эмас, балки тайёрланиши биланоқ қайта ишлаш жуда муҳимдир. Мана шундай қилинган тақдирдагина пахтанинг табиий сифатларини сақлаб қолиш, тола чиқишини кўпайтириш мумкин.

Пахтани бевосита бригадалардан қабул қилишга тезроқ ўтиш, тайёрлов пунктларини маҳсулот сифати ва навини аниқлайдиган мукаммалроқ асбоблар билан таъминлаш керак.

Ўртоқлар! Озиқ-овқат программасини ҳал этишда дон етиштиришни кўпайтиришга алоҳида ўрин берилади. КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май Пленумида уқтириб ўтилганидек, дон етиштириш суръатларини жадал ва муттасил ошириш қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий проблемасидир. Партия дон импорт қилишдан халос бўлиш, мамлакатнинг озиқ-овқат ва ем бўладиган донга ўсиб бораётган эҳтиёжларини тўла-тўкис таъминлаш вазифасини қўйди. КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил ноябрь Пленуми ҳам бизни шу вазифани ҳал этишга ундайди.

Республика партия ташкилоти кейинги йилларда дон хўжалигини юксалтириш юзасидан бир қанча катта тадбирларни амалга оширди. Сўнгги уч беш йиллик мобайнида дон етиштириш уч баравар кўпайди. Колхоз ва совхозлар ҳар йили бир миллион тонна ва ундан ҳам ошириб дон топширмоқдалар.

Республика ғаллакорлари бу йилги қурғоқчилик лалмикор ерлардаги донли экинларни батамом нобуд қилганига қарамай, муайян муваффақиятларга эришдилар — уч миллион тоннага яқин ялпи дон ҳосили олинади.

Республикада маккажўхори етиштиришни кўпайтириш юзасидан қўшимча чоралар кўрилди. Бу чоралар яхши самара берди. Ихтисослаштирилган маккажўхорикорлик совхозлари ташкил этилди, бошқа ҳамма хўжаликлардаги экинзорлар кенгайтирилди. Ваъда қилинган икки миллион тонна маккажўхори етиштирилди ва биз буни КПСС Марказий Комитетига маълум қилдик.

Республикада дон етиштириш бундан буён ҳам кўпаяверади. Ўзбекистон Компартияси XX съезди 1985 йилда ялпи дон ҳосилини беш миллион тоннага етказиш вазифасини ўртага қўйди. Бу — реал вазифадир, бу вазифани ҳал этиш учун бизда ҳамма имкониятлар бор. Келгуси йилнинг ўзидаёқ биз дон етиштиришни 3.7—3.8 миллион тоннага етказишимиз керак. Реал имкониятларни ҳисобга олганда Қорақалпоғистон АССР 626 минг тонна, Андижон области 181 минг тонна, Бухоро области 220 минг тонна, Жиззах области 368 минг тонна, Қашқадарё области 501 минг тонна, Навоий области 120 минг тонна, Наманган области 190 минг тонна, Самарқанд области 304 минг тонна, Сурхондарё области 283 минг тонна, Сирдарё области 263 минг тонна, Тошкент области 325 минг тонна, Фарғона области 205 минг тонна, Хоразм области 241 минг тонна дон етиштириши мумкин бўлур эди.

Маккажўхори ва шоли етиштиришни янада кўпайтириш аввалгидек дон хўжалигини ривожлантиришнинг бош йўналишидир. Дон учун 1983 йилда биз 340 минг гектар ерга маккажўхори экишимиз лозим. Бу эса сал кам 2,5 миллион тонна дон етиштириш имконини беради.

Бу ишда республикамиздаги 70 тага яқин ихтисослаштирилган маккажўхорикорлик ва дон-чорвачилик совхози катта резервдир. Бу совхозларда ишлаб чиқариш ва маданий-маиший объектлар имкони борича тезроқ қурилиши, ерлар ўзлаштирилиши, бу хўжаликлар техника ва транспорт билан таъминланиши, шу тариқа 1983 йилда уларда дон ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириш анчагина кўпайтирилиши керак.

Ҳар бир бригада гектар бошига 100 центнер дон ва 500 центнер кўкпоя олиш учун курашиши лозим. Бунинг учун энг серҳосил ва тезпишар нав уруғликларни қўллаш, агротехника тадбирларининг бутун комплексини аниқ мақсадни кўзлаб ўтказиш ва ҳосил 90—95 кунда пишиб етилишини, унинг 10—15 кунда ўриб йиғиб олинишини таъминлаш керак. Ишни шундай ташкил этиш керакки, июль ойидаёқ дон йиғиштириб олиниб, такрорий экинлар экиладиган бўлсин.

Биз шоли ҳосилини кўпайтириш тадбирларини ишлаб чиқдик. 1983 йилда камида 550 минг тонна шоли етиштирилиши лозим. Экинзорларни кенгайтиришгина эмас, шу билан бирга шоликор совхозларнинг моддий-техникавий базасини ҳам янада мустаҳкамлаш, уларни замонавий ғоят серунум техника воситалари, ўғит, гербицид ва бошқа моддий-техникавий ресурслар билан таъминлаш ҳам бу вазифани ҳал этиш йўлидир.

Деҳқончилик маданиятини муттасил ошириш, алмашлаб экишни жорий қилиш, уруғчиликни яхшилаш, шоли етиштириш агротехникасини такомиллаштириш, шу йўл билан эрта ва мўл ҳосил — республикада гектар бошига ўрта ҳисобда камида 60 центнер ҳосил кўтариш, шолини сентябрдаёқ тўла-тўкис ўриб олиш керак.

Ҳар бир областда мана шундай ҳосилдорликка эришаётган, ишни омилкорлик билан олиб бораётган бир талай хўжаликлар бор. Хоразмдаги Ал-Хоразмий номли, «Янгиобод», «Гулистон», «Боғот» совхозлари бу йил гектар бошига 66 центнер, Гурлан районидаги «Коммунизм» колхози 69, Ғалаба районидаги «Ленинград» колхози 80 центнер шоли олдилар. Қорақалпоғистон АССРда ҳам серҳосил хўжаликлар кўп.

Суғориладиган ерларда бошоқли дон экинлари ҳосилдорлигини ошириш — дон етиштиришни кўпайтиришда муҳим резервдир. Биз қимматли суғориладиган ерларни шу экинларга ажратиб бериш орқали дон экинларининг бир ўзи экилган ерларда гектар бошига 40 центнер ва ундан ҳам кўпроқ, аралаштириб экилган ерларда 25—30 центнер дон ҳосили олишимиз керак. Шу мақсадда кузги экинлар майдонини кенгайтириш, деҳқончилик маданиятини ошириш, етарли миқдорда органик ва минерал ўғитлар ажратиб бериш лозим.

Лалмикор ерларнинг имкониятларидан кенгроқ фойдаланиш керак. Ерларни қора шудгор қилиб қўйиб, сўнгра дон экиш — бунга эришиш йўлидир. Область ва район партия комитетлари, қишлоқ хўжалик органлари шудгор қилиб қўйиладиган ерларнинг ажратилиши учун, гектар бошига муттасил 15 центнер ва ундан кўпроқ дон олиш мақсадида ерни тайёрлаш ва ҳосилни парвариш қилиш сифати учун хўжаликларнинг раҳбарларига нисбатан талабчанликни оширишлари зарур.

Дон, айниқса маккажўхори етиштириш кескин кўпайиши муносабати билан кўпгина хўжаликларда дон қуритиладиган ва асраладиган омборхоналарни кенгайтириш эҳтиёжи вужудга келди. Биз чорвачилик объектлари қурилишида ишлатиладиган темир-бетон арка конструкциялардан фойдаланиб, мана шундай омборхоналарнинг жадал қурилишини ташкил қилишимиз лозим. Бу бинолар дондан бўшагандан кейин ипак қурти боқиш учун муваффақиятли фойдаланилиши мумкин.

Қишлоқ хўжалиги министрлиги ва унинг лойиҳа институтлари бу масала хусусида пухта ўйлашлари ва тегишли таклифларни тайёрлашлари керак.

Ўртоқлар! Биз Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг VI пленумида таъкидлаб ўтганимиздек, Озиқ-овқат программаси аҳолини мева-сабзавот билан таъминлашни яхшилаш учун республика зиммасига алоҳида масъулият юклайди. Бу маҳсулотни етиштириш тез кўпаймоқда. Бу эса тармоқни ихтисослаштириш ва марказлаштириш юзасидан республикада кўрилган тадбирлар натижасидир. Кейинги беш йилнинг ўзида Мева-сабзавот хўжалиги министрлиги системасида 158 та янги ихтисослаштирилган совхоз тузилди, ҳозир системадаги шундай совхозлар 278 тага етди.

Мева-сабзавот хўжалиги министрлиги янги совхозларни ташкилий ва хўжалик жиҳатдан мустаҳкамлаш, уларда ишлаб чиқариш объектларини, социал-маданий маиший объектларни қуриш юзасидан янада қатъий чоралар кўриши керак.

Картошка етиштиришни кўпайтириш масаласи алоҳида эътиборни талаб қилади. Шу беш йилликнинг охирига борибоқ, биз картошка ялпи ҳосилини бир миллион тоннага етказишимиз ва ўз эҳтиёжларимизни тўла-тўкис таъминлашга эришишимиз зарур. Биз ҳар гектар ерда 150—200 центнер картошка етиштиришимиз мумкин ва лозим. 1983 йилда камида 500 минг тонна картошка етиштиришни таъминлаш керак.

Кейинги йилларда узумчиликда муайян муваффақиятларга эришилди. Шу билан бирга кўпгина хўжаликларда ҳали токлар дуруст парвариш қилинмаяпти, бу эса ҳосилнинг кам бўлишига олиб бормоқда. Майиз ва мева қоқиси тайёрлашга ҳали ҳам яхши эътибор берилмаяпти.

Мева-сабзавот хўжалиги министрлиги, шунингдек Қишлоқ хўжалик министрлиги мавжуд камчиликларни тугатиш, хўраки ва майизбоп узум навлари токзорларини кенгайтириш, майиз ва мева қоқиси тайёрлаш ҳажмини кўпайтириш юзасидан таъсирчан чораларни амалга оширишлари зарур.

Партия, совет органлари, министрликлар сабзавот-мева омборхоналари, мева-сабзавот хўжалигининг бошқа объектлари қурилишига кўпроқ эътибор беришлари, мева-сабзавот маҳсулотининг сақланиши ва қайта ишланиши масалалари билан янада актив шуғулланишлари, савдонинг илғор формаларини жорий этишлари керак.

Мева-сабзавот хўжалиги министрлиги, Ўзбекбирлашув савдо корхоналарининг колхоз ва совхозлар билан бевосита алоқаларини ҳар томонлама ривожлантиришлари, деҳқонларнинг фидокорона меҳнати билан етиштирилган маҳсулот даладан тўппа-тўғри магазинга тез, нес-нобуд қилинмай ва юқори сифатли қилиб етказилишига эришишлари керак.

Ўртоқ Ю. В. Андропов аграр-саноат комплекси меҳнатчиларининг вазифалари тўғрисида КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленумида гапириб, бундай деб уқтирди: «Аграр-саноат комплексининг ходимлари кун сайин куч-ғайратни оширишлари, бу вазифани ҳал қилишга ажратилган катта маблағ бугуннинг ўзидаёқ самара берадиган ва эртага бундан ҳам каттароқ самара берадиган тарзда меҳнат қилишлари лозим».

Ўртоқлар! Озиқ-овқат программасини ҳал этиш чорвачиликни янада тез ривожлантириш вазифасини биринчи ўринга чиқариб қўяди. Кейинги йилларда бу тармоқ республикамизда муттасил ва барқарор ривожланмоқда.

Ўн ой мобайнида гўшт ва тухум етиштириш 9 процент, сут етиштириш 7 процент кўпайди. Чорва ва парранда ҳамма турларининг сони ортди, уларнинг маҳсулдорлиги ошди. Чорвачилик маҳсулотларини тайёрлаш йиллик планлари ва мажбуриятлари муваффақиятли бажарилмоқда.

Бу йил биз гўшт етиштиришни 20 процент, сут етиштиришни 15 процент, тухум етиштиришни 20 процент кўпайтиришни белгиладик. Ўн ойнинг якунлари кўпгина область ва районларнинг чорвачилик маҳсулоти етиштиришни анча кўпайтиришга эришаётганликларини кўрсатиб турибди.

Бироқ, чорвачиликни интенсив ривожлантиришни таъминламаётган, уларнинг раҳбарлари эса аҳволни яхшилаш учун кескин чоралар кўрмаётган районлар ва хўжаликлар ҳам анчагина бор. Октябрь, Уйчи, Сариосиё, Боёвут, Коммунистик, Шуманай, Ўзбекистон ва бошқа баъзи районлар гўшт етиштиришни бултургига нисбатан камайтириб юборганликлари айни шу билан изоҳланади.

Область партия комитетлари бу районларнинг орқада қолиш сабабларини синчиклаб ўрганишлари ва қаттиқ тартиб ўрнатиш чораларини кўришлари лозим. Аввало боқиб семиртириш учун қўйилган чорва моллар вазнини кескин кўтариш, молларни 420—450 килограммга етказиб, сўнгра гўштга топшириш зарур. Қашқадарё, Тошкент ва Фарғона областларининг хўжаликлари ҳозирнинг ўзидаёқ шу вазифани муваффақиятли уддаламоқдалар.

Аммо кўпгина колхоз ва совхозлар кам вазнли чорва молларни гўштга топширишни давом эттирмоқдалар. Чунончи, Тахтакўпир, Хўжайли, Бўзатов, Большевик, Ильич, Ховос районларининг хўжаликлари бу йил 300—330 килограмм вазнли қорамолларни топширдилар. Бу практика ем-хашакнинг, меҳнат ва маблағнинг ортиқча сарф бўлишига, кўп миқдордаги гўштнинг нобуд бўлишига олиб боради.

Ихтисослаштирилган гўшт чорвачилигини жадал суръатлар билан ривожлантириш, гўштбоп моллар боқиладиган йирик хўжаликлар тузилиши керак. Шу билан бирга чўчқачилик, қўйчилик ва паррандачиликни ҳар томонлама ривожлантирилиши, уларнинг самарадорлиги оширилиши лозим.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Живпром, Птицепром ва Каракульпромнинг гўшт етиштиришни кўпайтиришга доир тадбирларини маъқуллади. Живпром билан Каракульпром ўз сўзининг устидан чиқаётганини ўн ойлик якунлари кўрсатиб турибди. Птицепромга келганда эса, унинг кўпгина корхоналари маҳсулотни пасайтириб юбордилар ҳамда парранда гўштини ва тухум етиштириш ва топшириш планларини бажармаяптилар. Қишлоқ хўжалиги министрлиги билан Птицепром белгиланган ҳажмдаги маҳсулот етиштирилишини таъминлаш учун ҳамма чораларни кўришлари керак.

Гўшт ресурсларини кўпайтириш учун йилқичилик, туячилик, қуёнчилик ва балиқчиликни ривожлантиришга кўпроқ эътибор бериш зарур.

Сут етиштиришни кескин кўпайтириш керак. Сигирлар туёғини кўпайтириш ва уларнинг маҳсулдорлигини ошириш бу соҳадаги бош йўлдир. Афсуски, кўпгина хўжаликларда ва районларда сигирларнинг маҳсулдорлигини кўпайтириш ўрнига, унинг пасайиб кетишига йўл қўйилди. Норин, Шеробод, Шўрчи, Меҳнатобод, Оқолтин, Тўрткўл, Олтиариқ районлари ва бошқа баъзи районларнинг колхоз ва совхозларида сигирлар маҳсулдорлиги пасайиб кетди. Бундай аҳволни чорвачиликка етарли баҳо бермаслик, Озиқ-овқат программаси маъносини тушунмаслик билангина изоҳлаш мумкин.

Тошкент областидаги илғор хўжаликларнинг иш тажрибаси сермаҳсул сут чорвачилигини ривожлантиришда катта-катта имкониятлар борлигидан далолат беради. Калинин, Коммунистик, Янгийўл районларининг хўжаликлари ўн ой мобайнида ҳар бош сигирдан 3600—3700 килограмм сут соғиб олди. Уларнинг тажрибасини республиканинг барча колхоз ва совхозларига ёйиш керак.

Биз колхозларда ва давлат хўжаликларида сигирлар туёғини ҳар йили 7—8 процент кўпайтириб, беш йиллик охиригача сигирларни 600 минг бошга етказишни таъминлашимиз зарур. Бу вазифани бемалол бажарса бўлади — ҳар йили биз камида 200 минг бош бузоқ олаяпмиз. Бизда молхоналар ҳам етарли.

Ҳар бир колхозда сигирларни камида 400—500 бошга, ҳар бир совхозда эса 800—1200 бошга етказиш жуда муҳимдир. Бундан ташқари биз 70 тага яқин дон-чорвачилик совхозлари ташкил этдик ва улардан ҳар бирида сигирлар шу беш йилликнинг ўзида 600 бошга, келгуси беш йилликда 1000 бошга етказилиши керак. Беш йилликнинг кейинги йилларида бизнинг яна бир талай фермалар ва сутчилик комплексларини қуришни мўлжаллаяпмиз.

Кейинги йилларда аҳолининг шахсий хўжаликларидаги сигирлар йил сайин кўпайиб бормоқда. 1985 йилнинг охирига бориб колхозчилар, ишчи ва хизматчилар қўлидаги сигирларни 1 миллион 100 минг бошга етказиш мўлжалланмоқда. Бунинг маъноси шуки, ҳамма категориялардаги хўжаликларда 1986 йилнинг бошларида 1 миллион 700 минг бош сигирга эга бўлинади ва ялпи сут миқдорини тўрт миллион тоннага ёки республикада яшовчи ҳар бир киши ҳисобига 210 килограммга етказилади. Бу — ҳозир истеъмол қилинаётган сут миқдоридан анча кўпдир.

Яхши, зотли сигирлар туёғини ошириш учун сигирлардан бузоқ олишни кескин яхшилаш, бундай сигирларни гўштга топширишни қатъиян камайтириш, молларнинг қисир қолишига йўл қўймаслик, сунъий қочириш пунктлари ишини йўлга қўйиш лозим.

Қишлоқ хўжалиги министрлиги, ВАСХНИЛнинг Ўрта Осиё бўлими чорвачиликда ва зотли моллар етиштиришда марказида наслчилик ишини олиб борадиган илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси фаолиятини самарали йўлга қўйишлари, наслчилик заводлари ва бошқа бўлинмаларни тезроқ бунёд этишлари керак.

(Давоми учинчи бетда).

Ўртоқ Ш. Р. РАШИДОВ докладининг охири

(Боши иккинчи бетда).

Чорвачиликни ривожлантириш, маҳсулот етиштиришни кўпайтиришда аҳолининг шахсий ёрдамчи хўжаликлари муҳим роль ўйнайди. Қишлоқда яшовчи ҳар бир оилада сигир, бошқа моллар ва парранда бўлишига эришиш зарур. Колхозлар ва совхозлар бузоқ ва паррандалар сотиб олишда, озуқа тайёрлашда, зооветеринария хизмати кўрсатишда уларга ёрдам беришлари керак.

Корхоналар ва ташкилотларнинг ёрдамчи хўжаликлари чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришга салмоқли ҳисса қўшишга даъват этилгандирлар. Аммо улар ҳозирча оз маҳсулот етиштирмоқдалар. Биз бу масалалар билан янада активроқ шуғулланишимиз, ёрдамчи хўжаликлар сонини ва улар етиштирадиган маҳсулот ҳажмини кескин оширмоғимиз, илғор тажрибани кенг ёймоғимиз керак.

Бундай тажриба эса бор ва у ниҳоятда ибратлидир. Чунончи, Янгийўл шаҳридаги ёрдамчи хўжаликлар ҳозироқ ҳар бир ишловчи ҳисобига 29 килограммдан, Янгиер шаҳридаги ёрдамчи хўжаликлар эса 22 килограммдан гўшт етиштирдилар. Чирчиқ, Ангрен ва Каттақўрғондаги корхоналарда ҳам бу иш яхши ташкил этилган.

Шу билан бирга айрим министрликлар ва идоралар партиянинг бу муҳим масала хусусидаги қарорини бажаришга тегишлича масъулият билан қарамадилар. Бухоро, Навоий, Самарқанд, Термиз, Фарғона шаҳарларининг кўпгина корхоналари ва ташкилотлари ёрдамчи хўжаликларни ханузгача ташкил қилганлари йўқ, партия комитетлари эса бунга тоқат қилиб келмоқдалар.

Шунга эришишимиз керакки, келгуси йилдан бошлаб, ҳамма йирик корхона ва ташкилотларнинг ёрдамчи хўжаликлари бўлсин.

Сурхондарё областидаги далачилик бригадаларининг молларни сўкимга боқиш соҳасидаги қимматли ташаббуси кенг қўллаб-қувватланди ва ёйилди. Жарқўрғон районидаги «Социализм» колхозининг Ҳавохон Абдуллаева бошлиқ пахтачилик бригадаси 14 бош қорамолни боқиб, давлатга 5400 килограмм гўшт сотди, ҳар бир қорамолнинг тирик вазни 490 килограмм бўлди. Гагарин районидаги «Пограничник» совхозининг Эшмамат Бўриев Қумқўрғон районидаги «Қизил Октябрь» колхозининг Ҳасан Мухторов бошлиқ бригадалари беш тонна ва ундан ҳам ортиқ гўшт топширдилар. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Қишлоқ меҳнаткашларининг бу ватанпарварлик ташаббусини бундан буён ҳам авж олдириш, ҳар бир далачилик бригадаси мол боқиб, давлатга камида икки тонна гўшт топширишига эришиш лозим.

Партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари чорвачиликни янада ривожлантириш учун озуқа ишлаб чиқаришни интенсивлашга эришишлари зарур. Барча колхозлар ва совхозларда ихтисослашган бригадалар тузиб, уларни моддий жиҳатдан рағбатлантириш, айниқса оқсил ва бошқа компонентлар бўйича озуқа етиштириш, озуқа сифатини яхшилаш ва нобудгарчиликка йўл қўймасликка алоҳида эътибор бериш керак.

Ҳар бир фермада бузоқларга сунъий сут тайёрлаб бериш учун соя ва бошқа дуккакли экинлар етиштиришни кўпайтириш зарур. Алмашлаб экишни жорий қилиш асосида беда, дон учун ва силосбоп маккажўхори экиладиган, илдиз мевали экинлар майдонини кенгайтириш, бу экинлар ҳосилдорлигини анчагина ошириш, яшил конвейернинг энг самарали системасини жорий қилиш лозим. Рапс, жавдар, тритикале, перко ва бошқа оралиқ экинлар майдонини кенгайтириш ва шу тариқа қиш пайтида ҳам молларни кўк масса ва тўйимли озуқа билан таъминлашга эришиш даркор. Ҳар бир хўжаликда ҳар гектар озуқа экинларидан камида 10—12 тонна озуқа бирлиги олишга эришиш лозим.

Ҳар бир хўжаликнинг озуқа цехи бўлсин, озуқа фақат қайта ишланган бўлиши керак. Хлорелла суспензияси, сут ўрнида ишлатиладиган озуқа, озуқа хамиртуруши, ферментлар ишлаб чиқариш ва улардан фойдаланиш имкониятларидан кенг фойдаланилсин.

Чорвачиликни ҳар томонлама механизациялаш, бу тармоқда банд бўлган кишиларнинг меҳнат унумдорлигини ошириш зарур. «Госкомсельхозтехника» корхоналарининг кучи билан ферма ва комплексларга техника хизмати кўрсатишни кескин яхшилаш керак.

Ўртоқлар! КПСС XXVI съезди. Марказий Комитетнинг 1982 йил май ва ноябрь Пленумлари белгилаб берган тадбирларни амалга ошириш бутун қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини янада интенсивлашни тақозо этади.

Экин майдонларини кенгайтириш резервлари ниҳоятда чекланган бизнинг шароитимизда интенсивлаш масалалари алоҳида аҳамият касб этади. Қишлоқ хўжалик фани интенсивлаш масалаларида муҳим роль ўйнаши лозим.

Қишлоқ хўжалик экинларини парвариш қилишнинг технологиясини, механизациянн ривожлантиришни, пахтачилик ҳамда деҳқончилик ва чорвачиликнинг бошқа тармоқлари учун ишлатиладиган янада унумли техника яратишни ва шунга ўхшаш масалаларни чуқур ишлаб чиқиш Фанлар Академияси ҳамда ВАСХНИЛ Ўрта Осиё бўлимининг, республикадаги барча илмий муассасаларнинг асосий вазифасидир.

Химиялаштиришни ривожлантириш, минерал ўғитлар, гербицидлар ва химиянинг бошқа воситаларини қўллаш самарадорлигини оширишга, ўсимликнинг ўсишига яхши таъсир кўрсатадиган стимулятор ва заҳарсиз дефолиантлар яратишга, биология методларидан кенг фойдаланишга катта эътибор берилиши зарур.

Қишлоқ хўжалигининг янада ривожлантирилиши, Озиқ-овқат программасининг бажарилиши ирригация ва мелиорация билан чамбарчас боғлиқдир. Бу йилги юз берган мислсиз сув тақчиллиги катта зарар етказди. Бу ҳол яна такрорланиши мумкин. Тўхтағул, Норак ва бошқа йирик сув омборларидаги бир неча йил мобайнида тўпланган сув запаси ишлатилиб бўлинганлиги аҳволни янада мушкуллаштиради.

Буларнинг ҳаммаси келгуси йил ҳосили тақдири учун бизда ҳақли ташвиш туғдирмоқда. Сув тақчиллигига қарши кураш тадбирларини амалга оширишга, қурғоқчиликдан айниқса кўп зарар кўрган районларга амалий ёрдам кўрсатишга ҳозирданоқ киришиш лозим. Область, район партия комитетлари, жойлардаги совет ва хўжалик органлари одамлар ва моддий-техника ресурсларини каналларни бетонлаштиришга, экинларни суғориш учун қудуқлар қазиш ва уларни электрлаштиришга, сув ҳавзалари ва кичик сув омборлари қуришга сафарбар этишлари керак. Мавжуд насос станцияларини вегетация бошлангунга қадар тахт қилиб қўйиш ва сув омборларида обиҳаёт тўплашни алоҳида назорат остига олиш даркор.

Ўртоқлар! Пленумимиз республиканинг 1983 йилда иқтисодий ва социал ривожлантириш давлат плани ҳамда давлат бюджети лойиҳасини муҳокама этади. Республика ҳукумати тақдим этган лойиҳаларда ҳар бир область ва Қорақалпоғистон автоном республикаси бўйича экономика ва маданиятнинг барча тармоқлари соҳасида конкрет вазифалар белгиланган.

Қишлоқ хўжалиги ҳақида юқорида айтиб ўтган эдим. Шунинг учун халқ хўжалигининг бошқа тармоқларини ривожлантириш соҳасида республика партия ташкилоти олдида турган баъзи асосий вазифаларга тўхталиб ўтишга ижозат бергайсиз.

Ушбу йилнинг дастлабки якунлари халқ хўжалигининг кўпчилик тармоқлари белгиланган планлар ва социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажаради деб хулоса чиқаришга имкон беради.

Аммо эришилган ҳамма натижаларга партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг май ва ноябрь Пленумлари талаблари позициясидан туриб ёндашиладиган бўлса, биз ҳамма имконият ва резервлардан тўла фойдаланмаётганимизни тан олишимиз керак бўлади.

Саноатда камчиликлар ва ҳал этилмаган муаммолар оз эмас. Саноат ишининг ўн ойлик якунлари бизни ташвишлантирмоқда. Ишлаб чиқаришни ўстириш суръати беш процент қилиб белгиланган ҳолда атиги 3,6 процент бўлди. Маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини ўстиришнинг атиги учдан бир қисмигагина меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобидан эришилди.

Андижон областида қийин аҳвол вужудга келди. Область саноати оқсаб қолди, сифат кўрсаткичлари пасайиб кетди, шу йилнинг ўн ойи ичида ишлаб чиқариш ҳажмини ўстириш суръатлари плани 98,4 процент, меҳнат унумдорлиги эса 89 процент бўлди.

Шошилинч чоралар кўрилмаса, шу кўрсаткичлар бўйича ҳамда маҳсулотнинг кўпчилик турларини ишлаб чиқариш бўйича беш йилликнинг икки йиллик плани барбод бўлиши мумкин. Сирдарё областида ҳам худди шунга ўхшаш аҳвол юз бермоқда.

Кўпгина тармоқлар ишлаб чиқариш қувватларидан яхши фойдаланмаяптилар, машина-ускуналар етказиб бериш соҳасидаги мажбуриятларини бажармаяптилар, давлат ва план интизомини бузаптилар.

Қолоқликни бартараф этиш учун жамики хўжалик, ташкилий, сиёсий воситалардан фойдаланиш зарур. Аввало, ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигининг энг муҳим кўрсаткичи бўлган меҳнат унумдорлигини ўстириш суръатларини ошириш лозим. КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил ноябрь Пленуми бу масалага яна бир карра эътиборни жалб этди.

Яқин вақт ичида область, шаҳар, район партия комитетлари министрликлар ва идоралар билан биргаликда ҳар бир қолоқ корхона, цех, участка фаолиятини муфассал таҳлил этишлари ва камчиликларни тугатиш юзасидан конкрет чоралар кўришлари, бу ишни қаттиқ назорат остига олишлари ва аҳволни тезда яхшилашлари зарур.

Саноат олдида турган проблемаларни ҳал этишнинг энг муҳим омили энергетикани янада ривожлантириш ва барқарор ишлашини таъминлашдир. Бу нарса саноатгагина эмас, бутун халқ хўжалигига тааллуқли ишдир. КПСС Марказий Комитетининг ноябрь Пленуми буни алоҳида таъкидлаб ўтди. Барча партия, совет ва хўжалик ташкилотлари иқтисод ва тежамкорлик масалалари билан мунтазам равишда ва конкрет шуғулланишлари, хўжасизликка ва исрофгарчиликка қарши кескин кураш олиб боришлари зарур.

Қишлоқ хўжалик машинасозлигини ривожлантириш республикамиз учун ғоят муҳимдир. Бу — пахтачиликни ривожлантиришнинг асосларининг асосидир. Бунда энг муҳим муаммо — янада кучли трактор ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш ҳисобланади. Биз икки-уч йил ичида замонавий моторсозлик ишлаб чиқаришини йўлга қўйишимиз, республиканинг 60 йиллик юбилейигача МТЗ тракторлари учун юз от кучига эга бўлган двигателлар ишлаб чиқаришни йўлга қўйишимиз, 1985 йилда эса мамлакат пахтакорларига герметик кабинали юз от кучига эга бўлган тракторлар етказиб беришимиз ниҳоятда муҳимдир.

Фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, фан, техника ва илғор тажриба ютуқларини ишлаб чиқаришга кенг ва тез жорий қилишнинг зарурлиги КПСС Марказий Комитети Пленумида уқтириб ўтилди. Шу йил сентябрь ойида бу масала юзасидан республика Компартияси Марказий Комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Пленум илмий тадқиқотларни янада ривожлантириш, янги техника ва меҳнатнинг янги методларини жорий этиш бўйича конкрет тадбирлар қабул қилди.

Эндиликда гап мана шу тадбирларни амалда рўёбга чиқаришда, фан билан ишлаб чиқаришни қўшиб олиб боришни рағбатлантиришнинг ҳамма воситаларидан фойдаланишда қолди.

Халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни кўпайтириш масалалари ҳамиша барча партия ва совет органларининг диққат марказида туриши лозим. Бу маҳсулотларни ишлаб чиқариш билан «Б» группаси корхоналаригина эмас, балки саноатнинг барча тармоқлари шуғулланишлари зарур. Бу товарларни ишлаб чиқаришни кўпайтирибгина қолмай уларнинг сифатини ҳам ошириш даркор.

Халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни кўпайтириш вазифаларини ҳал этишда кичик шаҳарлар ва қишлоқ аҳоли пунктларида саноат корхоналарининг филиалларини тузиш алоҳида роль ўйнайди.

Ҳозир бу жойларда 350 филиал ва цех ишлаб турибди. Улар 465 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқармоқда. Беш йиллик охирига бориб республикада яна икки миллиард сўмлик товар ва маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмига эга бўлган 400 филиал қурилиши керак. Улар ишлаб чиқаришга 110 минг кишини жалб қилиш имконини беради.

Партия комитетлари, министрликлар, идоралар, бирлашмаларнинг раҳбарлари филиаллар тузишга жиддий эътибор беришлари керак. Бу вазифа катта иқтисодий ва социал аҳамиятга молик эканлигини яна бир карра таъкидлаб ўтишни жоиз деб ҳисоблаймав. Бу вазифани ҳал этиш билан қишлоқни янада индустрлаштириш, шаҳар билан қишлоқни бир-бирига яқинлаштириш вазифаси ҳал этилади. Бу вазифани ҳал этиш билан аҳолининг тобора янги-янги қатламларини ишчилар синфи сафига жалб этиш, меҳнат ресурсларидан рационал фойдаланиш вазифаси ҳал этилади.

Филиалларни ташкил этиш ҳамма жойда ҳам яхши йўлга қўйилмаганлиги учун ҳам биз бу ҳақда яна сўз юритмоқдамиз. Кўпинча филиаллар жуда майда, улар эски машина-ускуналар билан жиҳозланган, кадрлар ўртасида қўнимсизлик катта.

Республика Министрлар Совети кичик шаҳарлар ва қишлоқ аҳоли пунктларида саноат корхоналарининг филиалларини янада ривожлантириш масаласини ўрганиб, ўз таклифларини киритиши керак.

Қурувчилар олдида катта вазифалар турибди. КПСС Марказий Комитетининг ноябрь Пленуми таъкидлаганидек, бу вазифаларнинг энг муҳими — тугалланмаган қурилишлар ҳажмини янада қисқартириш ҳамда асосий фондларни ишга тушириш суръатларини жадаллаштиришдан иборат.

Республиканинг партия, совет органлари, қурилиш ташкилотлари, барча министрликлари ва идоралари аввало ишга тушириладиган объектларнинг ўз вақтида ишга туширилишини таъминлашлари, меҳнат, материал ва молиявий ресурсларни мана шу объектларга энг кўп даражада жамлашлари, хом ашё, материаллар, лойиҳа-смета ҳужжатлари, машина-ускуналарни ўз вақтида етказиб беришни йўлга қўйишлари зарур. Қурилишда меҳнатни ташкил қилишнинг илғор формаларини, аввало, бригада пудратини кенг жорий қилиш лозим.

Бу йилги ва келгуси йиллар планларини муваффақиятли бажаришда транспорт, айниқса темир йўл транспорти катта, айтишим мумкинки, ҳал қилувчи аҳамиятга эгадир. Маҳсулот истеъмолчиларга ўз вақтида етказиб берилиши транспортнинг пухта ва оператив ишлашига боғлиқдир.

Ўрта Осиё темир йўли бошқармаси республика халқ хўжалигининг хом ашё, материаллар, машина-механизмлар, қишлоқ хўжалик маҳсулоти, ёнилғи ва ўғитни ташишга, ўз вақтида етказиб беришга бўлган эҳтиёжини таъминлаш юзасидан шошилинч ва самарали тадбирлар кўриши керак.

Ўртоқлар! КПСС XXVI съезди, партия Марказий Комитетининг 1982 йилги май ва ноябрь Пленумлари қўйган вазифаларни ҳал этиш ташкилотчилик, сиёсий ва идеология ишларини такомиллаштиришни тақозо этади.

Ихтиёримиздаги барча мавжуд воситаларни сафарбар этиб, КПСС Марказий Комитети Пленуми қарорларини, СССР Олий Совети еттинчи сессияси ҳужжатларини кенг пропаганда қилишни авж олдириб юборишимиз зарур.

Партия ташкилотлари ўртоқ Ю. В. Андропов нутқида қўйилган вазифаларни чуқур тушунтириб беришлари, бу вазифаларни ҳар бир корхона, ҳар бир меҳнат коллективи, ҳар бир меҳнатчининг амалий ишлари билан ва вазифалари билан, 1983 йил план топшириқлари билан чамбарчас боғлаб олиб боришлари лозим.

КПСС Марказий Комитети Пленуми қўйган вазифаларнинг тармоқ бўйичагина эмас, балки ҳар бир завод, цех, участка, иш жойи бўйича кўриб чиқилишига эришиш муҳимдир.

КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленуми қарорлари — жангсвар программа, ҳаракат учун қўлланмадир. КПСС Марказий Комитети Пленуми якунлари область, шаҳар ва район партия комитетларининг пленумларида, партия активларида, бошланғич партия ташкилотларининг йиғилишларида муҳокама этилиши керак. Бу муҳокамалар ишчанлик билан, ижодий руҳда ўтиши, Озиқ-овқат программаси қандай бажарилаётганлигига алоҳида эътибор бериш жуда муҳимдир.

КПСС Марказий Комитетининг ноябрь Пленуми қўйган вазифаларни муваффақиятли бажариш кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялашни яхшилашни талаб этади.

Партия, совет, хўжалик ходимлари вазифаларни шаблон тарзда эмас, ижодкорлик билан ҳал этаётган, ишнинг аҳволини чуқур таҳлил этиб, тўғри қарорлар қабул қилаётган жойларда қийин шароитларда ҳам юксак пировард натижаларга эришиш мумкин эканлигини шу қийин келган йил яна бир бор кўрсатди.

Республикада колхозларни, совхозларни, қишлоқ хўжалик органларини, аграр-саноат комплексининг барча бўғинларини кадрлар билан мустаҳкамлаш соҳасида кўп иш қилинди.

Шу билан бирга бу оғир йил баъзи раҳбарларимизнинг мураккаб шароитларда планларни бажариш йўлларини топа билмаганликларини кўрсатди. Партия комитетлари, қишлоқ хўжалик органлари бу раҳбарларга ёрдам беришлари, уларга нисбатан талабчанликни оширишлари зарур.

КПСС Марказий Комитетининг ноябрь Пленуми шуни таъкидладики, барча планларни муваффақиятли бажариш учун ҳал қилувчи участкаларда ташкилотчилик қобилиятига эга бўлган, янгиликни ҳис этадиган сиёсий етук, омилкор кишилар туриши керак. Хуллас, бизнинг давримизда ҳозирги замон ишлаб чиқаришига раҳбарлик қилиш учун зарур фазилатларга эга бўлган кишилар бўлиши керак.

Бутун ташкилотчилик ва сиёсий иш омманинг меҳнат ва сиёсий активлигини оширишга, уларни шу йилги, умуман беш йиллик планни ва социалистик мажбуриятларини сўзсиз бажаришга сафарбар этишга қаратилиши лозим. Социалистик мусобақани бундан буён ҳам авж олдириш, меҳнатни ташкил этишни такомиллаштириш керак.

Булар — бугунги кунда партия комитетлари, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг энг муҳим вазифаси ҳисобланади. Улар ҳар бир меҳнатчи планнинг бажарилиши ўзининг қўшаётган меҳнат ҳиссасига ҳам боғлиқ эканлигини англаб олишига эришишлари лозим.

Ўртоқлар! Биз шонли воқеа — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг олтмиш йиллигига яқинлашиб бормоқдамиз. Бу сана катта социал-сиёсий мазмунга, алоҳида маънога эгадир. Бу сана буюк кўпмиллатли Ватанимиз босиб ўтган тарихий йўлни ифодалайди, жамиятимизнинг мустаҳкам маънавий, сиёсий бирлигини, халқлар дўстлиги ленинча ғояларининг тантанасини намойиш қилмоқда.

Коммунистик партия раҳбарлигида юксак чўққилар эгалланди. Олдинда янги марралар турибди. Бу марралар КПСС Марказий Комитетининг 1982 йилги май ва ноябрь Пленумлари қарорларида белгилаб берилган.

Олдимизда халқ хўжалигининг ҳамма соҳаларида 1983 йил учун олинган юксак социалистик мажбуриятларни бажариш вазифаси турибди. Олдимизда бутун ижтимоий ишлаб чиқаришни янада интенсивлаш, бутун ишимиз самарадорлиги ва сифатини ошириш, меҳнат унумдорлигини ўстириш вазифаси турибди. Олдимизда саноатда, қишлоқ хўжалигининг барча тармоқларида маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш, Озиқ-овқат программасини амалга ошириш, капитал қурилишни янада ривожлантириш, экономика ва маданиятни юксалтириш, халқнинг моддий фаровонлигини ошириш вазифаси турибди.

Коммунистлар, республиканинг барча меҳнаткашлари СССРнинг шонли олтмиш йиллигини кутиб олар эканлар, ўзларининг бутун кучлари ва билимларини, ғайрат-шижоатлари ва маҳоратларини бу йилни муваффақиятли якунлашга бағишлайдилар. 1983 йил ва умуман ўн биринчи беш йиллик топшириқларини сўзсиз тўла ва ошириб бажаришни таъминлайдилар деб ленинчи Марказий Комитетни, унинг Сиёсий бюросини ишонтиришга ижозат бергайсиз.

(Ўртоқ Ш. Р. Рашидов доклади зўр эътибор билан тингланди ва бир неча бор қарсаклар билан бўлиниб турди).

КАТТА МЕҲНАТ ҒАЛАБАСИ

СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТИ

СУРХОНДАРЁ область қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май ва ноябрь Пленумлари қарорларини амалга ошира бориб, СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани авж олдириб, мислсиз сув тақчиллиги шароитида пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштирдилар. Бу экинларни ташкилий равишда йиғиштириб олдилар ва давлатга пахта сотиш социалистик мажбуриятини муддатидан илгари, 28 ноябрда бажардилар.

Республиканинг улкан хирмонига 521 минг тоннадан ортиқ Сурхондарё пахтаси, жумладан 276 минг тонна энг қимматли ингичка толали пахта топширилди. Шунча миқдордаги ипак пахта биринчи марта тайёрланди. Пахта тайёрлаш умумий ҳажмида ингичка толали пахта 53 процентга етди. Областда ҳар гектар пахта майдонидан олинган ўртача ҳосилдорлик 34,5 центнерни ташкил этди. Тайёрланган пахтанинг 80 проценти биринчи ва иккинчи сортга қабул қилинди.

Пахта тайёрлаш планини 101—124 процент бажарган Ленин йўли, Термиз, Қумқўрғон, Ангор, Гагарин, Шеробод, Жарқўрғон, Бойсун районларининг меҳнаткашлари катта муваффақиятларни қўлга киритдилар. Гагарин райони хўжаликларида ҳар гектар пахта майдони ҳосилдорлиги 36 центнерни, Жарқўрғон районида 38 центнерни, Қумқўрғон ва Ангор районларида 40 центнерни, Ленин йўли районида 43 центнерни ташкил этди.

Жарқўрғон районидаги Будённий номли, Ленин номли, «Пограничник», Н. Муродов номли, «Комсомол 30 йиллиги», «Янгиобод», «Толимарон», А. Набиев номли, «Октябрь 60 йиллиги», «Сурхон», «Навбаҳор», «Гулистон» совхозлари, «Социализм», «Партия XXII съезди» колхозлари, Қумқўрғон районидаги «Москва», «Қизил Октябрь», Ангор районидаги Куйбишев номли, «Қизил Юлдуз», Калинин номли, Термиз районидаги Жданов номли, «Октябрь 40 йиллиги» колхозларининг ва бошқа кўпгина хўжаликларнинг пахтакорлари мўл ҳосил олдилар ва пахта тайёрлаш планини анча ошириб бажардилар.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳасан Мухторов, Ускин Аҳмедов, Тошбой Хўжамуродов, Исмоил Сайдуллаев, СССР Олий Советининг депутати Хубажамол Абдулакимова, Мамлакат Бегимқулова, Турсуной Ашурова, Ҳавохон Абдуллаева бошчилик қилаётган бригадалар ва бошқа кўпгина бригадалар гектар бошига 58—73 центнердан пахта териб олдилар.

Механик-ҳайдовчилардан Хайрулло Шаропов, Мурод Екубов, Жаббор Яллаев, Қурбонсаид Ғаниев, Одина Раҳмонкулов, Оллоёр Хўжаёров, Холмўмин Сафаров, Панжи Шукуров, Абдумўмин Сафаров, Ўғилой Жўраева, Норой Хайдароваларнинг оилавий экипажлари ҳосилни йиғиштириб олишда юксак маҳорат намунасини кўрсатдилар.

Бундай меҳнат ғалабаси колхозчилар ва совхозларнинг ишчилари, механизаторлари, қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалиги мутахассислари, транспорт ва тайёрлов ташкилотлари ходимларининг, корхоналар, муассасалар ва ўқув юртлари коллективларининг, шаҳарлар ва район марказлари аҳолисининг — йиғим-терим пайтида пахтакорларга ёрдам берган область барча меҳнаткашларининг фидокорона меҳнати, шунингдек область партия, совет органлари, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг катта ташкилотчилик ишлари натижасида қўлга киритилди.

Қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларида ҳам катта муваффақиятларга эришилди. Давлатга дон, сабзавот, картошка, полиз маҳсулотлари, мева, узум, шунингдек тухум, пилла, жун сотиш йиллик топшириқлари муддатидан илгари бажарилди. Гўшт ва сут тайёрлаш ўтган йилдагига қараганда жадал суръатлар билан олиб борилмоқда.

Пахта далаларида етиштирилган бутун ҳосилни янада тезроқ йиғиштириб олиш мақсадида юксак меҳнат жўшқинлиги давом этмоқда. Шу билан бир вақтда ҳамма жойда келгуси йил ҳосили учун кузги-қишки ишлар авж олдириб юборилди. Мамлакат Озиқ-овқат программасини, партия XXVI съезди қарорларини рўёбга чиқаришда янги-янги ютуқлар гарови бўлган чорва қишлови муваффақиятли ўтказилмоқда.

ФАРҒОНА ОБЛАСТИ

ФАРҒОНА область қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май ва ноябрь Пленумлари қарорларини амалга ошира бориб, СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини муносиб кутиб олишга ҳозирлик кўриб, табиатнинг барча инжиқликларига қарамай, меҳнат қаҳрамонлиги, матонат ва мардлик кўрсатдилар. Қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштирдилар ва уни уюшган ҳолда йиғиштириб олдилар ҳамда давлатга пахта топшириш социалистик мажбуриятини муддатидан илгари, 29 ноябрда бажардилар. Тайёрлов пунктларига 586 минг тоннадан ортиқ Фарғона «оқ олтин»и етказиб берилди. Ҳар гектар майдондан ўрта ҳисобда 31,5 центнер ҳосил олинди. Тайёрланган пахтанинг 284 минг тоннаси машиналар билан териб олинди.

Областнинг барча районлари пахтакорларининг меҳнат ғалабасига муносиб ҳисса қўшдилар. Пахта тайёрлаш планини 101—113 процент бажарган Бувайда, Фарғона, Қува, Олтиариқ, Тошлоқ, Ленинград, Охунбобоев, Риштон, Ўзбекистон, Киров районлари ва Қувасой шаҳри меҳнаткашлари юксак уюшқоқлик ва қатъият кўрсатдилар. Фрунзе, Бағдод ва Ёзёвон районларининг хўжаликлари ҳосил учун курашни давом эттирмоқдалар.

Фарғона районидаги Ленин номли, Олтиариқ районидаги «Комсомол», Охунбобоев районидаги «Октябрь 50 йиллиги», Фрунзе районидаги К. Маркс номли, Бағдод районидаги «Большевик», Қува районидаги Калинин номли, Бувайда районидаги Калинин номли, Ленинград районидаги Охунбобоев номли, Ўзбекистон районидаги Ғафур Ғулом номли колхозлар, шунингдек Бувайда районидаги Дзержинский номли, Риштон районидаги Навоий номли совхозлар, Қувасой шаҳридаги «Шарқ юлдузи» совхозлари ва бошқа хўжаликлар пахта тайёрлаш планини 110—125 процент бажардилар. Бувайда районидаги «Партия XX съезди», К. Маркс номли, «Ленинобод», Қува районидаги К. Маркс номли, Димитров номли, Ленинград районидаги Энгельс номли, Тошлоқ районидаги Ленин номли колхозларда пахта ҳосилдорлиги ҳар гектар майдондан 40 центнерга етди ва ундан ошиб кетди.

Машҳур пахтакорлар Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари М. Қодиров, С. Холиқов, О. Бойғитов, СССР Олий Советининг депутати М. Насриддинова, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган пахтакор А. Алимқулов ўзларининг юксак маҳоратларини яна бир бор тасдиқладилар. Улар раҳбарлик қилаётган коллективлар, шунингдек Бувайда районидан М. Усмонов, З. Усмонова бошлиқ, Охунбобоев районидан И. Назаров, Қува районидан Х. Ўлмасова, Тошлоқ районидан Ю. Зокиров, Ўзбекистон районидан С. Худойқулов, Фрунзе районидан Э. Арслонов бошлиқ бригадалар ҳар гектар майдондан 40—55 центнер ва ундан ошириб пахта териб олдилар, улар ҳар қандай об-ҳаво шароитида мўл ҳосил олиш имкониятини иш билан исботладилар.

Область механизаторлари пахтакорларнинг меҳнат ғалабасига салмоқли ҳисса қўшдилар. Пахта териш машиналарининг механик-ҳайдовчиларидан А. Қодиров, Т. Усмонов, К. Каримов, М. Эшонқулов, Л. Каримова, И. Абдумаликов, К. Тўраев, Ю. Даминов, Б. Солиев ва кўпгина бошқалар 200—250 тоннадан пахта тердилар.

Мавсумнинг ёмғир ва қор ёққанлиги натижасида машиналар иши тўхтаб қолган кейинги ҳафталарида юз минглаб фарғоналиклар Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг Мурожаатига жавобан колхозчилар ва совхозларнинг ишчиларига ёрдамга келдилар. Пахтакорлар билан бир сафда туриб ҳар қандай об-ҳаво шароитида далага чиқдилар, пахта тердилар, уни тозаладилар ва давлатга топширдилар. Шаҳарликлар ва район марказларининг аҳолиси, студентлар ва ўқувчилар, уй бекалари ва пенсионерлар —областнинг барча меҳнаткашлари пахта тайёрлаш социалистик мажбуриятларини бажаришга муносиб ҳисса қўшдилар.

Қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари бошқа тармоқларда ҳам яхши натижаларни қўлга киритдилар, давлатга дон, сабзавот, картошка, мева, узум ва полиз экинлари, шунингдек пилла ва жун сотиш социалистик мажбуриятлари муваффақиятли бажарилди. Гўшт, сут, тухум ва бошқа чорвачилик маҳсулотларини тайёрлаш ўтган йилдагидан жадал суръатларда олиб борилмоқда.

Ҳозирги вақтда область далалари ва фермаларида юксак меҳнат ғайрати давом этмоқда. Кузги ва оралиқ экинлари экиш тугалланай деб қолди. КПСС XXVI съезди қарорларини бажариш, мамлакат Озиқ-овқат программасини рўёбга чиқаришга муносиб ҳисса қўшиш мақсадида келгуси йил ҳосили учун кузги-қишки ишлар авж олдириб юборилди.

САМАРҚАНД ОБЛАСТИ

САМАРҚАНД областининг қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари партия XXVI съездининг, КПСС Марказий Комитети 1982 йил май ва ноябрь Пленумларининг тарихий қарорларини амалга ошира бориб, СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига социалистик мусобақани кенг авж олдириб, 29 ноябрь куни давлатга пахта сотиш юзасидан социалистик мажбуриятларни бажардилар.

Область пахтачилик тарихида мислсиз қийин об-ҳаво шароитида ва жуда қаттиқ сув тақчиллигига қарши фидокорона курашда меҳнат ғалабасига эришди. Республиканинг улкан хирмонига Самарқанднинг 486 минг тонна «оқ олтин»и етказиб берилди, ана шу ҳосилнинг 315 минг тоннаси ёки 65 проценти машиналарда териб олинди.

Каттақўрғон, Оқдарё, Пахтачи, Нарпай, Жомбой, Пастдарғом, Пайарик районларининг колхоз ва совхозлари планнинг 100—116 процент бажарилишини таъминлаб, область пахтакорларининг меҳнат ғалабасига салмоқли ҳисса қўшдилар.

66 колхоз ва совхоз, 1500 бригада пахта тайёрлаш планини адо этди. Ўн хўжалик ва 240 бригада оширилган социалистик мажбуриятлар бажарилганлиги тўғрисида рапорт берди.

Пахтачи районининг пахтакорлари гектар бошига 37 центнердан, Каттақўрғон райони пахтакорлари эса 36 центнердан пахта йиғиштириб олдилар. Большевик районидаги К. Маркс номли, Каттақўрғон районидаги Ленин номли, Тельман номли, Оқдарё районидаги «Партия XXII съезди», Пахтачи районидаги К. Маркс номли, «Коммунизм», Пастдарғом районидаги «Комсомол» колхозларида гектар бошига 40—50 центнердан хирмон кўтарилди.

Бу йил Социалистик Меҳнат Қаҳрамонларидан Бойтўра Кўмаков, Шониёз Турсунов, Сафар Эргашев, Бозор Донаев, шунингдек Пастдарғом районидаги Калинин номли колхоздан Бойит Нормўминов, Оқдарё районидаги К. Маркс номли колхоздан Нуриддин Муродуллаев, Жомбой районидаги «Коммунизм» колхозидан Саттор Рашидов, Пайарик районидаги Калинин номли колхоздан Ширинбой Яҳёев Иштихон районидаги «Муродобод» колхозидан Маҳмуд Аминов бошлиқ бригадаларнинг ва бошқа кўпгина бригадаларнинг коллективлари ҳар гектар ердан 50—60 центнер пахта олиб ажойиб муваффақиятларга эришдилар.

Механизаторлар ҳосил йиғим-теримига катта ҳисса қўшдилар. Нарпай районидаги Ислом шоир номли совхоздан СССР Олий Советининг депутати Усмон Мамадиёров, Каттақўрғон районидаги «Правда» колхозидан Баҳром Убайдуллаев, Оқдарё районидаги «Ўзбекистон» колхозидан Бахтиёр Умиров, Пастдарғом районидаги «Партия XXII съезди» колхозидан Кубай Одилов, Иштихон районидаги «Муродобод» колхозидан Маманазар Ражабов, Большевик районидаги К. Маркс номли колхоздан Мусурмон Эргашев, Пайарик районидаги Навоий номли колхоздан Даврон Умиров, Жомбой районидаги «Украина» совхозидан Нурулло Худойназаров каби ва бошқа кўпгина «зангори кема» капитанлари 250—300 тоннадан пахта териб юбилей йили социалистик мусобақасига бошчилик қилдилар.

Ҳосилни териб олиш ва тайёрлашда шаҳар ва район марказларидаги саноат корхоналари, ташкилотларининг коллективлари, студентлар ва ўқувчилар, ветеранлар шунингдек Қўшработ, Советобод районларининг қоракўлчилари, Ургут районининг тамакикорлари, Булунғур районининг соҳибкорлари ва Самарқанд районининг сабзавоткорлари ҳар қандай об-ҳаво шароитларида ҳам колхозчилар ва совхозларнинг ишчилари билан елкама-елка туриб фидокорона меҳнат қилдилар.

Областдаги барча қишлоқ меҳнатчиларининг, колхоз ва совхозлар раҳбарлари, мутахассисларининг, қишлоқ хўжалик, тайёрлаш, транспорт органлари ходимларининг — барча меҳнаткашларининг фидокорона меҳнати, шунингдек партия ва совет органлари, касаба союз ва комсомол ташкилотлари моҳирлик билан олиб борган ташкилотчилик ҳамда сиёсий ишлари туфайли пахтакорлар шундай муваффақиятга эришдилар.

Бошқа тармоқларда ҳам яхши натижалар қўлга киритилди. Давлатга 485,5 минг тонна юқори сифатли мева-сабзавот маҳсулотлари, шу жумладан 252 минг тонна сабзавот, 25 минг тонна картошка, 23 минг тонна полиз маҳсулотлари, сал кам 55 минг тонна ҳўл мева ва 130 минг тонна узум топширилди. Мева, сабзавот тайёрлаш плани 105 процент бажарилди. Теплицаларда етиштирилган лимон тайёрлаш ишлари муваффақиятли олиб борилмоқда. Мамлакатнинг саноат марказларига мева-сабзавот маҳсулотлари жўнатиш плани 103 процент адо этилди. Пиллачилар мажбуриятларини муваффақиятли бажардилар.

Чорва ва паррандалар кўпайди, уларнинг маҳсулдорлиги ошди, давлатга тухум, қоракўл тери, жун сотиш йиллик планлари бажарилди. Гўшт ва сут тайёрлаш ишлари бултургига нисбатан яхшироқ бормоқда. Дағал ва ширали ем-хашак тайёрлаш планлари ошириб бажарилди. Буларнинг ҳаммаси мамлакат Озиқ-овқат программасини амалга оширишга қўшилган муносиб ҳиссадир.

Ҳозир ҳамма жойда етиштирилган бутун пахта ҳосилини йиғиб-териб олишни тезроқ ниҳоясига етказиш, 1983 йил ҳосили учун кузги-қишки тадбирлар комплексини ўз вақтида ўтказиш, чорвани қишловдан муваффақиятли олиб чиқиш, деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотларининг барча турларини етиштириш ҳамда тайёрлаш планлари ва мажбуриятларини бажариш, СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш юзасидан қизғин иш олиб борилмоқда.

Республика матбуот
Марказн хабар қилади

БИР МИСҚОЛИ ҲАМ ЕРДА ҚОЛМАСИН

Республика тайёрлов пунктларига 5.972.013 тонна, шу жумладан 461.251 тонна ингичка толали пахта топширилди.

Ўтган куни 19.310 тонна, шу жумладан 1.028 тонна ингичка толали пахта тайёрланди.

САМАРҚАНД ОБЛАСТИ ПАХТАКОРЛАРИНИНГ МЕҲНАТ ҒАЛАБАСИ

Самарқанд области меҳнаткашлари тайёрлов пунктларига 483 минг тонна «оқ олтин» топшириб, йиллик топшириқни муваффақиятли адо этдилар. Ялпи ҳосилнинг 70 проценти биринчи сортга топширилди. Ҳар гектар ердан 31,2 центнердан ҳосил олинди.

Эришилган меҳнат ғалабасига гектаридан 33—36 центнердан ҳосил кўтарган Нарпай ва Каттақўрғон районларининг деҳқонлари салмоқли ҳисса қўшдилар. Пахтачи районп заршунослари эса 37 центнерлик марradан ўздилар.

Большевик районидаги Карл Маркс номли, Каттақўрғон районидаги Ленин номли ва Тельман номли, Оқдарё районидаги «Партия XXII съезди», Пахтачи районидаги К Маркс номли, «Коммунизм», Пастдарғом районидаги «Комсомол» колхозларида ҳосилдорлик гектарига 40—50 центнерга етказилди. Большевик районидаги К. Маркс номли колхоздан Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Бойтўра Кўмаков, Каттақўрғон районидаги Ленин номли колхоздан Шониёз Турсунов, Пахтачи районидаги Охунбобоев номли колхоздан Сафар Эргашев, Нарпай районидаги «Октябрь» колхозидан Бозор Донаев, Оқдарё районидаги К. Маркс номли колхоздан Нуритдин Муродиллаев, Пайариқ районидаги Калинин номли колхоздан Саттор Рашидов бошлиқ бригадаларнинг деҳқонлари гектаридан 50—70 центнердан ҳосил кўтардилар.

Областда 66 колхоз ва совхоз, 1500 бригада пахта тайёрлаш йиллик планини бажарди. 10 хўжалик ва 240 бригада эса социалистик мажбуриятни муваффақиятли адо этди. Областда ҳосил йиғим-терими давом этяпти.

Қашқадарё

ССРнинг 60 йиллигини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун социалистик мусобақани авж олдираётган область меҳнаткашлари қувончли меҳнат ғалабасини қўлга киритдилар. Бу ерда пахта топшириш халқ хўжалик плани адо этилди. **Она-Ватан қашқадарёлик заршунослардан 590 минг тоннадан зиёд «оқ олтин» қабул қилиб олди. 344 минг тоннадан зиёд хомашё машиналар ёрдамида териб олинди.**

Областдаги Қарши, Камаши, Нишон, Китоб, Ульянов, Баҳористон, Косон, Шаҳрисабз, Ғузор, Муборак районларининг деҳқонлари социалистик мажбурият ҳисобига пахта топширмоқдалар.

Ғузор районп пахтакорлари ҳам йиллик планни бажарганликлари тўғрисидаги рапортга имзо чекдилар. Улар давлатга 41.300 тонна «оқ олтин» топширдилар. Ана шунинг 22 минг тоннаси машиналар ёрдамида териб олинди. Район заршунослари яна 1.000 тонна хом ашё тайёрлаш мажбуриятини қабул қилдилар.

22.800 тонналик пахта хирмони бунёд этган Муборак районп заршунослари ҳам йиллик топшириқни уддаладилар. Муборакликлар 17.200 тонна пахтани машиналар ёрдамида териб олишди. Район деҳқонлари яна 1.000 тонна хом ашё тайёрлаш мажбуриятини қабул қилдилар.

Фарғона

Қува районп пахтакорлари оширилган социалистик мажбуриятни адо этдилар. Бу ерда 55.000 тонналик пахта хирмони бунёд этилди. Ҳосилдорлик гектарига 36,3 центнерни ташкил этди. Район пахтакорлари ўз имкониятларини чамалаб чиқиб, ҳосилдорликни 37 центнерга етказишга аҳд қилдилар.

Киров районп пахтакорлари ҳам йиллик марраға етиб келдилар. Улар тайёрлов пунктларига 65.234 тонна хом ашё топширдилар. Район бўйича 19.980 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 32,6 центнердан ҳосил кўтарилди. Эришилган муваффақиятга «Бешариқ», Киров номли совхозлар, «Москва», «Искра» колхозлари салмоқли ҳисса қўшдилар. Бу хўжаликларда ҳосилдорлик гектарига 34—37 центнерни ташкил этди. Шундай қилиб, областда халқ хўжалик планини бажарган районлар сони 12 тага етди.

Самарқанд

Пайариқ районп деҳқонлари давлатга 67.971 тонна дурдона топшириб, йиллик планни бажардилар. Ҳар гектар ердан ўртача 30,5 центнердан ҳосил кўтарилди.

Социалистик мажбурият ҳисобига пахта топшираётган «Соҳибкор», «Ленинград», Димитров номли совхозлар, Калинин номли, Карл Маркс номли колхозларнинг меҳнаткашлари мавсумни фидокорона меҳнат билан якунламоқдалар.

Жиззах

Дўстлик районида пахта тайёрлаш йиллик плани бажарилди. Бу ерда тайёрлов пунктига 73.500 тонна хом ашё топширилди. Яратилган хирмонга Қ. Раҳимов номли, М. Дадажонов номли, Ленин номли, «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» совхозларининг деҳқонлари салмоқли ҳисса қўшдилар. Бу хўжаликларда ҳосилдорлик гектарига 35 центнердан ошиб кетди.

Наманган

Областда яна икки хўжалик пахта планини адо этди. Учқўрғон районидаги **«Партия XXIV съезди» колхози ана шуларнинг биридир.** Бу хўжалик эл хирмонига 4.021 тонна хом ашё топширди. Наманган районидаги **Свердлов номли колхоз деҳқонлари эса 2.910 тонналик хирмон яратдилар.**

ҚҚАССР

Шуманай районидаги **«Комсомол» совхози пахта тайёрлаш йиллик планини бажарди.** Бу хўжалик давлатга 5.584 тонна хом ашё топширди. Ҳар гектар ердан 29,4 центнердан ҳосил олинди. Шундай қилиб, автоном республиканинг барча пахтакор колхоз ва совхозлари социалистик мажбурият ҳисобига пахта топширмоқда.

Бухоро

Бухоро районидаги **Ленин номли колхоз деҳқонлари эл хирмонига 3.700 тонна пахта топшириб, йиллик планни адо этдилар.** Хўжалик деҳқонлари яна 200 тонна хом ашё тайёрлаш мажбуриятини қабул қилдилар.

Сирдарё

Боёвут районидаги **«Ғалаба» совхози ва «Ленинизм» колхози йиллик планни уддаладилар.** Совхоз заршунослари қабул пунктларига 2.670 тонна, «Ленинизм» колхози деҳқонлари эса 4.504 тонна пахта етказиб бердилар.

Сурхондарё

Ёғингарчилик бўлиб турганига қарамай, область далаларида пахта йиғим-терими давом этяпти. Далаларда 131 кўрак узиш, 439 кўрак чувиш машинаси ишлатилмоқда. 171 минг теримчи фидокорона меҳнат қиляпти.

Андижон

Область далаларида 220 мингдан зиёд теримчи меҳнат қилмоқда. Ҳозир беш район, 57 хўжалик ва мингдан зиёд бригада социалистик мажбурият ҳисобига пахта топширяпти. Олтинкўл районидаги «Коммунизм» ва «Комуна», Хўжаобод районидаги **«Шарқ юлдузи» ва «Ленинизм»,** Избоскан районидаги **Юсупов номли колхозларда пахта тайёрлаш йиллик плани бажарилди.** Бу хўжаликларда ҳосилдорлик гектарига 37—40 центнерни ташкил этди.

ҲУРМАТ ТАХТАСИ

Пахта тайёрлаш планини муддатидан илгари бажарганликлари учун қуйидаги областлар ва районлар «Ҳурмат тахтаси»га ёзилади:

Самарқанд области — область партия комитетининг секретари ўртоқ Ашуралиев, область ижроия комитетининг раиси ўртоқ Ҳамроқулов, область қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Бойзоқов, область «Заготхлопкопром» бирлашмасининг бошлиғи ўртоқ Йўлдошев, область «Сельхозтехника» бирлашмасининг раиси ўртоқ Мирзаев, область сув хўжалиги бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Тошпўлатов, область қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союз комитетининг раиси ўртоқ Эргашев, область комсомол комитетининг секретари ўртоқ Носиров;

Қашқадарё области — область партия комитетининг секретари ўртоқ Ғойипов, область ижроия комитетининг раиси ўртоқ Элбоев, область қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Асроров, область «Заготхлопкопром» бирлашмасининг бошлиғи ўртоқ Бегматов, область «Сельхозтехника» бирлашмасининг раиси ўртоқ Меллаев, область сув хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Рўзиев, область қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союз комитетининг раиси ўртоқ Эшонқулов, область комсомол комитетининг секретари ўртоқ Аҳмедов;

Ғузор районп — район партия комитетининг секретари ўртоқ Муҳаммадиев, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Сайдалиев, район ижроия комитети қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Омонов, «Райсельхозтехника» бошқарувчиси ўртоқ Дейло, район сув хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Ражабов, район қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союз комитетининг раиси ўртоқ Ҳамроев, район комсомол комитетининг секретари ўртоқ Холманова;

Муборак районп — район партия комитетининг секретари ўртоқ Османов, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Раҳмонов, район ижроия комитети қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Шайхов, «Райсельхозтехника» бошқарувчиси ўртоқ Халиллаев, район сув хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Туропов, район қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союз комитетининг раиси ўртоқ Иброҳимов, район комсомол комитетининг секретари ўртоқ Қуртназаров;

Киров районп — район партия комитетининг секретари ўртоқ Марасулов, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Саидов, район ижроия комитети қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Абисов, «Райсельхозтехника» бошқарувчиси ўртоқ Усмонов, район сув хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Мақсудов, район қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союз комитетининг раиси ўртоқ Арслонов, район комсомол комитетининг секретари ўртоқ Мақсумова;

Пайариқ районп — район партия комитетининг секретари ўртоқ Сайдиев, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Нафасова, район ижроия комитети қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Ғаффоров, «Райсельхозтехника» бошқарувчиси ўртоқ Ҳаитов, район сув хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Ҳусанов, район қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союз комитетининг раиси ўртоқ Умиров, район комсомол комитетининг секретари ўртоқ Норқулов;

Дўстлик районп — район партия комитетининг секретари ўртоқ Исроилов, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Нахипов, район ижроия комитети қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Лапасов, «Райсельхозтехника» бошқарувчиси ўртоқ Жонгиров, район сув хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Н. Қаршиев, район қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союз комитетининг раиси ўртоқ М. Қаршиев, район комсомол комитетининг секретари ўртоқ Норқулов.

Пискент жамоли тобора кўркамлашиб бормоқда. Бу ерда янги-янги маданий-маиший бинолар қад кўтармоқда.
СУРАТДА: Пискент шаҳридаги «Ором» меҳмонхонасининг умумий кўриниши.
В. Портнов фотоси.

КОНКУРСГА МАРҲАМАТ

«Узколхозстрой» бирлашмаси, Ўзбекистон ССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитети, «Совет Ўзбекистони» ва «Қишлоқ ҳақиқати» газета редакциялари қишлоқ жойларда кооператив усулда ва якка тартибда қуриладиган уйларнинг янги типдаги лойиҳалари учун

Очиқ конкурс эълон қилади

КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май Пленумида маъқулланган СССРнинг Озиқ овқат программасига мувофиқ қишлоқ жойларда капитал қурилиш ҳажмини янада кенгайтириш, айниқса уй-жой қурилишини жадаллаштириш кўзда тутилмоқда. Қишлоқ меҳнаткашларининг турар-жойга бўлган талаб-эҳтиёжларини мумкин қадар тўлароқ қондиришда кооператив усулда ва якка тартибда уй-жой қуришни кенг авж олдириш муҳим роль ўйнайди. Бу эса ўз навбатида бугунги кун талабларига жавоб берадиган, ҳар бир зонанинг табиий-иқлим шароитларига мос тушадиган, турмуш анъаналари ҳисобга олинган ҳамда қурилиш ишларини индустриал негизда олиб бориш имкониятини берадиган лойиҳаларни янада кўпайтиришни тақозо этмоқда. **Ана шуларни ҳисобга олган «Узколхозстрой» бирлашмаси, Ўзбекистон ССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитети, «Совет Ўзбекистони» ҳамда «Қишлоқ ҳақиқати» газета редакциялари ҳамкорликда кооператив усулда ва якка тартибда қуриладиган уйларнинг янги типдаги лойиҳалари учун очиқ конкурс эълон қиладилар.**

Ушбу конкурс кооператив усулда ва якка тартибда қуриладиган уй-жойлар учун энг яхши лойиҳаларни танлаб олиш, улар асосида келажакда типовой лойиҳалар яратиш мақсадида ташкил этилди.

Конкурс қатнашчилари янги типдаги уйларнинг лойиҳаларини тайёрлаётганда маҳаллий бинокорлик материаллари ҳамда йиғма темир-бетон конструкциялардан кенг фойдаланилишини назарда тутсалар, Ўзбекистоннинг ҳар бир табиий-иқлим зонасига хос шароитларни тўла ҳисобга олсалар, уй-жой типларининг ташқи кўриниш жиҳатдан бир-биридан фарқ қилишига эришсалар, мақсадга мувофиқ бўлади. Шунингдек, лойиҳаларда қурилиш олиб бориладиган зоналарнинг сейсмик шарт-шароитлари тўлиқ ҳисобга олиниши, хоналарнинг жойлаштирилиши қишлоқ меҳнаткашларининг турмуш тарзига, урф-одатларига мос бўлиши лозим.

Уй-жой қурилиши юқори суръатларда олиб борилишини ҳисобга олган ҳолда лойиҳаларда йиғма-конструкциялардан мумкин қадар кенгроқ фойдаланиш ҳар жиҳатдан манфаатлидир. Шунинг билан бирга қишлоқ турмуш тарзининг узоқ давр мобайнида шаклланган анъаналарини ҳисобга олиш, уй-жой билан бирга ҳар бир хонадонда чорва моллар боқиш учун ёрдамчи бинолар, автогараж ва бошқа қўшимча иморатлар ҳам бўлишини кўзда тутиш мақсадга мувофиқдир.

Конкурснинг ҳар бир қатнашчиси ўзи хоҳлаган табиий-иқлим зонаси учун камида бир серииядаги уйларнинг лойиҳаларини яратиб, жюрига тавсия этиши лозим. Ҳар бир қатнашчи ёки группа аъзолари ҳар бир сериядаги уйларнинг қуйидаги типлари бўйича лойиҳаларни ишлаб чиқишлари зарур:

— бир оилага мўлжалланган бир қаватли уйнинг икки, уч, тўрт ва беш хонали типлари. Бунда оила аъзоларининг кўпайишини ҳисобга олган ҳолда уйнинг енига келгусида янги хоналар қўшишни назарда тутмоқ лозим. Шунингдек, бир оилага мўлжалланган уйларнинг лойиҳасини тайёрлаганда уларнинг икки хонадонга мўлжалланган вариантини вужудга келтиришни ҳам кўзда тутиш зарур.

— икки оилага мўлжалланган ва икки қаватли уйларнинг типлари.

Барча типдаги турар-жойлар учун ер участкаси ҳар бир хонадон ҳисобига 800 квадрат метрдан 1500 квадрат метргача бўлиши зарур.

Қишлоқ меҳнаткашларининг турмуш тарзини ҳисобга олган ҳолда янги типдаги уйларнинг лойиҳасида халқ меъморчилигида муҳим ўрин эгаллаган олди очиқ айвонлар бўлишига алоҳида эътибор бермоқ лозим. Чунки қишлоқ аҳолиси ёзнинг иссиқ кунларида асосий вақтни олди очиқ айвонда ўтказишади.

Очиқ конкурс 1982 йилнинг 1 декабридан 1983 йилнинг 1 июнигача давом этади. 1983 йилнинг 15 июнида конкурсга тавсия этилган лойиҳаларнинг виставкасини ташкил этиб, жамоатчилик томонидан муҳокама қилинишини уюштириш кўзда тутилмоқда.

Конкурсга тавсия этиладиган материаллар—ишчи чизмалари, тушунтириш хати ва бошқа ҳужжатлар — 1983 йилнинг 1 июнидан кечиктирилмаган ҳолда қуйидаги адресга жўнатилиши лозим: Тошкент шаҳри, Энгельс кўчаси, 62-уй, «Узколхозстрой» бирлашмаси, техника бошқармаси.

Конкурс ғолибларини рағбатлантириш учун қуйидаги мукофотлар таъсис этилган:

—ҳар бири 1000 сўм миқдорида учта биринчи мукофот;

—ҳар бири 800 сўм миқдорида учта иккинчи мукофот;

—ҳар бири 600 сўм миқдорида учта учинчи мукофот;

—ҳар бири 300 сўм миқдорида ўнта рағбатлантирувчи мукофотлар.

Мазкур конкурсда алоҳида кишилар ёки группалар қатнашиши мумкин. Ташкилотлар конкурсда иштирок этмайди. Ушбу конкурс программаси ва шартлари бўйича туғилган барча саволлар юзасидан «Узколхозстрой» бирлашмасига 35-12-71, 35-17-61 ва «Узмежколхозпроект» институтига 35-16-69 телефонлари орқали мурожаат қилишингиз мумкин.

СПОРТ

● ФИГУРАЛИ УЧИШ

ОЛИМПИАДА УМИДЛАРИ

Челябинскдаги «Юность» спорт саройида бир неча кун давом этган ёшларнинг Бутуниттифоқ «Олимпиада умидлари» мусобақаси ниҳоясига етди.

Унда Москва, Ленинград, Россия Федерациясининг бир қатор шаҳарлари, Украина, Белоруссия, Грузия, Латвиядан келган ёш фигурачилар иштирок этишди. Ғолиблик иштиёқида баҳс юритган фигурачилар орасида серқуёш юртимиз вакиллари ҳам бор эди.

Ёшлар ўртасида Югославияда бўладиган жаҳон чемпионати олдидан ўзига хос саралаш ролини ўйнаган бу мусобақада тошкентлик Ирина Шишова билан Алексей Сулаймоновлар айниқса муваффақиятга эришдилар. Улар спорт жуфтликлари баҳсида ҳурмат шоҳсупасининг биринчи поғонасига кўтарилишди.

● ШАХМАТ

МЕҲМОН ҒОЛИБ КЕЛДИ

Ўзбекистонлик машҳур шахматчи Азмиддин Хўжаев хотирасига бағишлаб «Ўзбекистон физкультурачиси» —«Физкультурник Ўзбекистана» газетаси совриини учун ўтказилаётган турнир яна бир турдан кейин ниҳоясига етади.

Мамлакатимизнинг турли шаҳарларидан келган шахматчилар баҳслашаётган бу турнирда бокулик халқаро мастер, Озарбайжон ССРнинг бир неча бор чемпиони Эльмар Магеррамов айниқса муваффақиятли қатнашмоқда. У ҳозиргача бўлган учрашувларда ўз жамғармасига II очко ёзиб, рақибларидан анча илгарилаб кетди ва қолган бир партия натижасидан қатъий назар биринчи ўринни эгаллади.

Иккинчи-учинчи ўринларда новосибирсклик Тимошченко билан ленинградлик Ермолинскийлар боришмоқда. Улар ҳисобида 9 тадан очко бор.

● ШАШКА

УЧ ПЕШҚАДАМ

Молдавия пойтахти Кишиневда рус шашкаси бўйича СССР чемпионати давом этаётганлигини хабар бергандик.

Ҳозиргача мамлакат биринчилигида II-тур учрашувлари ўтказилди. Еттитадан очко тўплаган Войцесчук, Кандауров ва Саядянлар пешқадамлик қилишяпти. Самарқандлик Фозилов ҳисобида 6,5 очко бор. Андижонлик Тоштемиров эса 4 очко жамғарди.

● ФУТБОЛ

«БЕШКЕНТ» ОЛДИНДА

Республика биринчилиги учун финал учрашувлари тобора қизиб бормоқда. Иккинчи тур учрашувларидан кейин «Бешкент» командаси олдинга чиқиб олди.

Бешкентликлар сўнгги турда «Олимпия» коллективи билан учрашиб, рақибларини 2:1 ҳисобида мағлубиятга учратдилар ва 3 очко билан ягона пешқадам бўлиб олдилар.

«Олимпия» ва «Каршистрой» командалари ҳисобида эса иккитадан очко бор. Бу турда «Каршистрой» футболчилари «Целинник» клуби билан учрашиб, 2:2 ҳисобида дуранг ўйнашди.

* * *

Тошкентда «Пахтакор» командаси хотираси учун мусобақа ўтказилмоқда. Учрашувлар икки группага бўлиниб ўтказилмоқда.

Биринчи ярим группада Украина терма командасини 1:0 ҳисобида мағлубиятга учратган Россия Федерациясининг ёш футболчилари биринчи бўлиб финалга йўлланма олишди. Бу ярим группадан яна бир коллектив — Грузия терма командаси ҳам финалда ўйнайдиган бўлди.

Иккинчи ярим группадан эса республика ёш футболчилари финалга йўлланма олишди. Улар арманистонлик тенгдошлари устидан 4:2 ҳисобида ғалаба қозондилар.

БИЛАСИЗМИ?

Дунёда қўзиқоринларнинг 80 мингтага яқин тури бор. Улардан бор-йўғи 200 га яқинини истеъмол қилиш мумкин, деб ҳисоблаб келинади. Аммо биз қўзиқоринларнинг 50 хилини биламиз ва истеъмол қиламиз.

Мамлакатимиз ўрмонларида ҳар йили ёзда тахминан беш миллион тонна қўзиқорин ўсиб чиқади, лекин уларнинг қанчаси йиғиб олиниши маълум эмас. Фақат шу нарса маълумки, Центросоюз томонидан 20 минг тоннага яқин қўзиқорин тайёрланади. Яна бошқа тайёрлов ташкилотлари, шу жумладан ўрмон хўжалиги министрлиги бор. Табиат ҳаваскорлари томонидан қанча қўзиқорин тайёрланишини ҳозирча ҳисобга олиш имконияти бўлмаяпти. Бироқ, кўплаб қўзиқоринлар аҳоли кам яшайдиган районларда ўсиб чиқиши туфайли йиғиб олинмай қолиб кетмоқда...

МИТТИ ГЭС

Венгриядаги «Электропутере» заводи ишлаб чиқарадиган гидро турбинали электр генераторларидан фойдаланиб аҳоли пунктларидан нарида бўлган биноларни электр энергияси билан таъминлаш учун жилғаларда митти ГЭС қуриш мумкин. Секундига 150 литр сув сарф бўлганида бундай митти ГЭС 2,5 киловатт-қувватга эга бўлган энергия вужудга келтира олади.

Ҳар тўғрида

ПОЧТАЛЬОНЛАР УЧУН ЭЛЕКТРОКАР

Софияда почта элтиш учун электрокар ишлатила бошлади. Анъанавий автофургон ўрнида электрокар ишлатилиши қимматли нефть ёқилғисини тежашга имкон беради ва хат ташувчиларнинг ишини анча енгиллаштиради. Бундай электрокарлар кўчаларда шовқин солмайди ва ҳавони ярокснз газлари билан ифлослантирмайди.

ШАКАРНИНГ РАҚИБИ

Украина ССР Фанлар академиясининг техник иссиқлик физикаси институти олимлари озиқ-овқат маҳсулотлари рўйхатига янгилик киритдилар.

Институт таклиф этган технология асосида Харьковдаги «Люботинский, совхози вино заводида янги мева-глюкоза порошоги ишлаб чиқилди. Биологик моддалар, глюкоза, фруктоза, табиий кислоталарга бой бўлган бу порошок кондитер саноатида шакар алмаштирувчи сифатида тан олинди. У илгари чиқиндига кетадиган олмалардан олинди.

ИХТИРОЧИ ЎҚУВЧИ

Ворошиловграддаги 20-ўрта мактабнинг 7-синф ўқувчиси Саша Крохмаль кўпдан бери модель ясаш билан шуғулланиб келарди.

У ишлаб чиққан кристалл тузилишининг модели атом-молекуляр физик тадқиқотлар ўтказишда ажойиб восита бўлиб чиқди. Давлат патент экспертизаси Бутуниттифоқ илмий-тадқиқот институтининг мутахассислари ўқувчининг ишини ихтиро деб баҳоладилар.

Редактор
И. СУЛАЙМОНОВ.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

ЧОРШАНБА

1 ДЕКАБРЬ

● МТ I

9.00 «Время».
9.40 Мультфильмлар: «Учови Простоквашинодан», «Простоквашинодаги таътиллар».
10.15 «Бола — болада». Телевизион бадиий фильм.
11.25 «Тилларанг куз». Марказий телевидение ва Бутуниттифок радиоси болалар Катта хори рақс ва фольклор группаси ижросида музикали кўрсатув.
11.55 «Мангишлак. Биография давом этади». Ҳужжатли фильм.
12.10 Янгиликлар.
* * *
15.00 Янгиликлар.
15.20 «Озиқ-овқат программаси — умумхалқ иши». Ҳужжатли фильмлар: «Эртанги кун ва нарядсиз ишлаш ҳақида». «Шундай совхоз бор». «Анна Ивановна»
16.15 «Драматургия ва театр». М. Шолохов қаҳрамонлари театр саҳнасида.
16.55 Д. Д. Шостакович номли квартет чалади.
17.25 «Горнчилар, қаердасиз!».
18.15 «Алкоголизм ҳақида суҳбатлар».
18.45 «Қувноқ нотачалар».
19.00 «Уренгой—Ужгород газ қувури. Ивано-Франковск участкасида».
19.15 «Дунё воқеалари».
19.30 «Езги боғдаги биринчи қор». Кинолавҳа.
19.35 «Фан оламида».
20.00 Кампучия Халқ Республикаси миллий театри артистларининг концерти.
20.30 «Буюк халқ ҳақиқати». «Шон-шараф иши». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси.
21.30 «Время»
22.05 «Нима! Қаерда! Қачон!». Телевизион викторина.
23.05 «Дунё воқеалари».
23.20 Г. Троепольский. «Оқ Бим, Қора қулоқ».

● МТ II

18.30 Янгиликлар.
18.50 «Евуз». Бадиий фильм.
20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар».
20.45 К. Сен-Санс. «Фантазия».
21.00 «Спорт ҳафталиги».
21.30 «Время».
22.05 Хоккей бўйича СССР чемпионати. «Спартак» — «Химик». В. И. Ленин номли Марказий стадионнинг Кичик спорт майдонидан олиб кўрсатилади.

● ЎзТВ I

11.25 Кўрсатувлар программаси.
11.30 «Болтиқ қирғоқларида». Телевизион ҳужжатли фильм.
12.00 СССР ташкил топганлигининг 60 йиллигига. «Совет хотин-қизлари». Кинопрограмма.
12.30 Рус адабиёти. В. В. Маяковский сатираси (рус.).
13.00 «Абу Райҳон Беруний». Бадиий фильм 1-серия (рус.).
14.05 «Спорт, спорт, спорт». Кинопрограмма.
* * *
18.00 Кўрсатувлар программаси.
18.05 «Тилла бола», «Сепкилвой ҳайвонларни ўргатувчи». Қўғирчоқ фильмлар.
18.30 «Ўсмирлар ижоди». Тошкент шаҳар Куйбишев районп Пионерлар уйи тўгараги қатнашчиларининг чиқиши.
19.00 «Ўзбекистон мадҳияси». Адабий композиция.
19.30 «Ахборот» (рус.).
19.45 «Инсон ва қонун».
20.15 «Дуэт». Ҳужжатли фильм («Ўзбектелефильм»).
20.30 «Ахборот».
20.50 И. Исҳоқов, Қ. Юсупов ва М. Орипов концерти.
21.30 Москва. «Время».
22.05 «Бугун оламда нима гап», Халқаро аҳвол кундалиги.
22.20 «Абу Райҳон Беруний». Бадиий фильм . 2-серия («Ўзбекфильм», рус.).
23.35 Янгиликлар.

«ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ»
«СЕЛЬСКАЯ ПРАВДА»
Газета Центрального Комитета Компартии Узбекистана
Р-07530.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700 000, ТОШКЕНТ —П, ЛЕНИН КЎЧАСИ, 41* ТЕЛЕФОНЛАР: редактор ўринбосарлари — 33-44-43. 32-56-21, 33-54-33, 32-54-42 Масъул секретарь — 33-09-93, 32-56-26. Секретариат — 32-54-48, 32-56-25 Партия турмуши бўлими — 32-56-34, 32-56-22 Деҳқончилик бўлими — 32-56-35, 32-54-51. Чорвачилик бўлими — 32-56-33. Қишлоқ қурилиши бўлими — 32-54-44 Маданият, адабиёт ва санъат бўлими — 32-56-36 Ахборот ва спорт бўлими — 32-54-46 Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 32-54-52, 32-56-39. Таржима бўлимлари — 32-56-37 32-54-54 Сатира ва юмор бўлими — 32-54-52 Иллюстрация бўлими — 32-56-27, 32-58-83 Эълонлар бўлими — 33-81-42

Нашриёт диспетчери — 32-78-94 Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64543. А. 1175. 14